

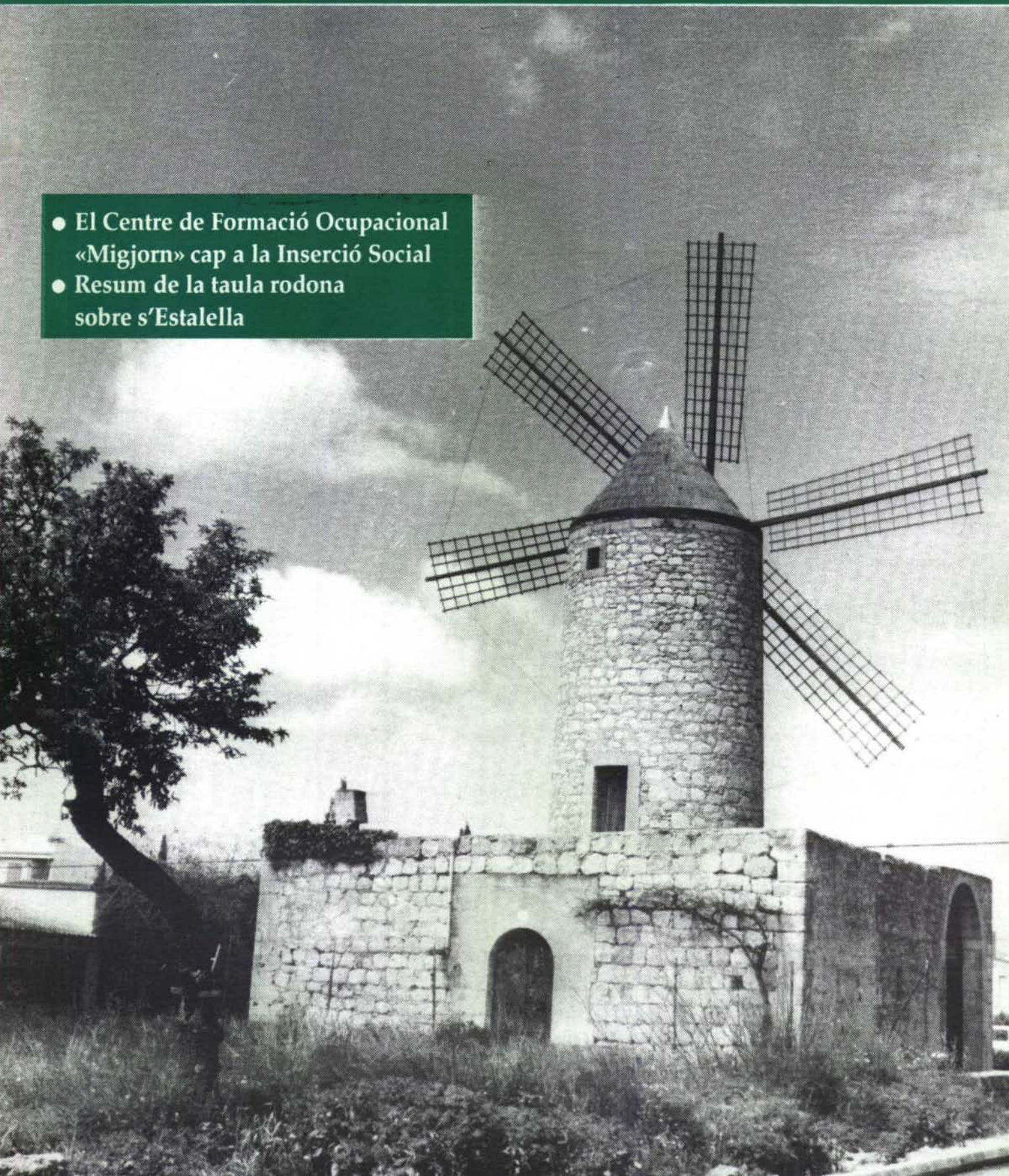

Abril 1992 - Nº 122 - 125 Ptes.

LLUCMAJOR

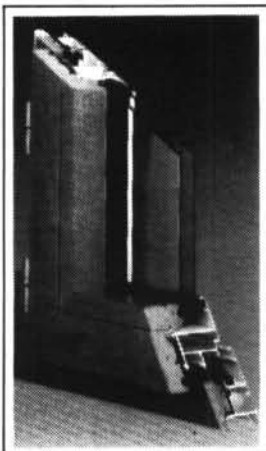
de pinte en ample

- El Centre de Formació Ocupacional «Migjorn» cap a la Inserció Social
- Resum de la taula rodona sobre s'Estalella

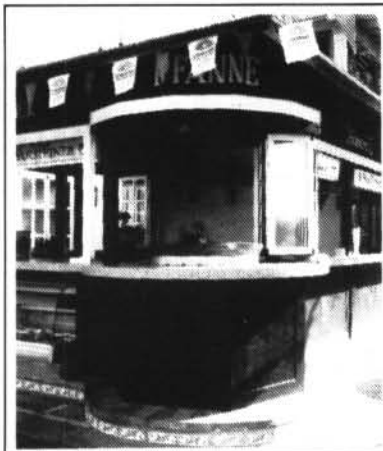

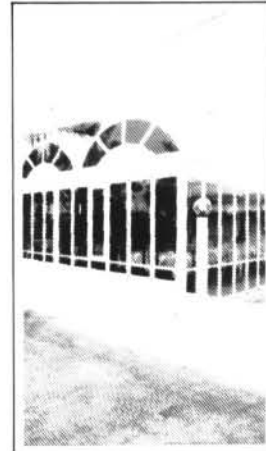
LA CONQUISTA DEL ESPACIO

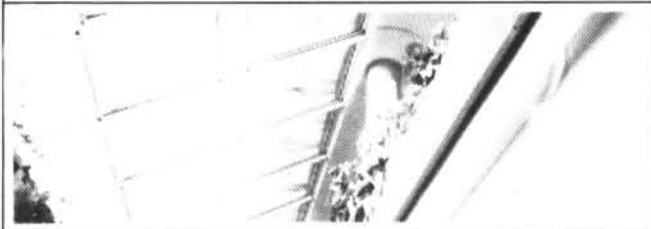
• Carpintería Mixta
Aluminio & Madera

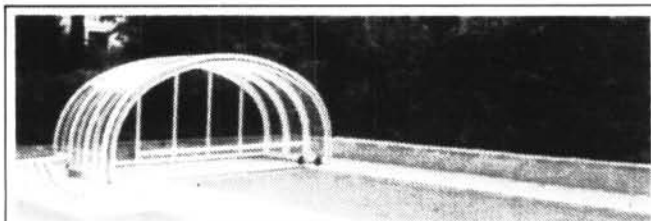
• Acristalamientos Plegables

• Cúpulas
Transparentes

• Techos Deslizantes

• Cubiertas Móviles Para Piscinas

GE En vísperas del tercer milenio, el hombre se ha asomado a la era de los nuevos materiales. Sus prestaciones son tan asombrosas que prometen cambiarlo casi todo. La industria entró en un proceso de imaginación inagotable y así, por ejemplo, sus productos dan respuesta a las tendencias más actuales aplicadas a la construcción. Ge-Ele lleva años comprobándolo.

El desarrollo forma parte

GE de la esencia de su naturaleza. Techos y acristalamientos móviles fabricados con materiales cuyas propiedades han sido minuciosamente estudiadas. Tecnología de vanguardia para espacio. La experiencia ha sido todo un éxito. En lo que a Ge-Ele respecta, se acabaron los esquemas inútiles, las re-

GE formas interminables. Sin necesidad de obra, Ge-Ele construye con eficacia. Con rapidez, diseño y limpieza. Decididamente lo más práctico y actual de todas las instalaciones móviles que se ofertan en el mercado. Instalaciones resistentes al calor y a la corrosión. De aspecto impecable,

GE con amplia diversidad en sus acabados aislantes del ruido y de las inclemencias climatológicas, permitiendo disfrutar el máximo de luz natural. Sistemas económicamente rentables, capaces de rebajar costes en cualquier presupuesto. Ganar espacio. Transformar el que ya se tiene

GE dotándole de múltiples funciones. Proteger el interior disfrutando del entorno. Abrir perspectivas. Este es el reto que Ge-Ele ha dominado con tecnología y a base de imaginación. Por eso le sugerimos que reflexione acerca del resultado que nuestros techos y acristalamientos móviles pueden ofrecerle. Tenga en cuenta que Ge-Ele lleva años cumpliendo su deseo de conquistar espacio.

GE ELE
TECHOS Y ACRISTALAMIENTOS MÓVILES
TELÉFONO 79 72 27-79 71 79

Calle Cellers, Parcela 131. Pol. ind. de Marratxí. 07141 Marratxí, Mallorca. Fax: 79 71 88

ABIERTA EXPOSICIÓN
Sábados de 10'00h. a 13'30h.
SOLICITE PRESUPUESTO

S'Estalella, ni ara ni mai

Revista mensual
Dep. Leg. PM-350-1.981
Any XI

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Llucmajor

INFORMACIÓ I
PUBLICITAT:
C/Bisbe Taixaquet, 105
(Llucmajor)

DIRIGEIX:
Catalina Font

COL·LABOREN:
Sebastià Alzamora
Joana Artigues
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Miquel Bezares
Llúcia Caldes
Francina Capellà
Miquel Cardell
Sebastià Cardell
Joan Clar
Joan Contestí
Bartomeu Font
Joana Font
Antoni Garau
Catalina Garau
Joan B. Garau
Maties Garcias
Miquel Janer
Coloma Julià
Antoni Llompart
Benet Llompart
Llorenç Mascaró
Miquel Mascaró
Margarida Mut
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margarida Palou
Andrea Puig
Nanda Ramon
Sebastià Rubí
Jaume Salvà
Josep Sacarès
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Jerònia Socías
Joan Socías
Gabriel Thomàs
Arnau Tomàs
Jeroni Tomàs
Pere F. Torrens
Antoni Vadell
Bàrbara Verdura
Francesc Verdura

SECCIÓ ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana
Col·laboren:
Joan Jaume
Jaume Manresa

FOTOGRAFIES:
M. Clar
Fotos Fermin
C. Julià
Antoni Monserrat
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:
Informacions Llevant S.A.

El pensament de la
Revista s'expressa només
a través de l'Editorial.

Els projectes de GESA per a S'Estalella ni ara ni mai han d'arribar a convertir-se en realitat. Són moltes i molt variades les raons que justifiquen aquesta afirmació.

En primer lloc, perquè no són necessaris. Existeixen diverses alternatives per satisfer l'increment de demanda d'energia: ampliació d'alguna central ja existent, explotació i comercialització d'energies renovables, racionalització i estalvi del consum, entre d'altres. És clar que un superport no és gens necessari davant la torre de S'Estalella. No sols no són necessaris sinó que són clarament perjudicials: condicionarien, seguint la política dels fets consumats, uns nous plantejaments en relació als models de creixement econòmic i d'ordenació del territori per a la nostra Comunitat.

En segon lloc, perquè obeeixen, fonamentalment, a plantejaments econòmics i no tècnics. Una central a S'Estalella sempre ha estat un projecte que GESA ha volgut veure convertit en realitat (ja els primers anys setanta es va haver d'aturar, pels procediments que aleshores eren eficaços, la construcció d'una macro-central, sembla que nuclear, a S'Estalella). Quan GESA afirma que aquest és el lloc millor vol dir, abans que qualsevol altra cosa, que és el que més avantatges econòmics li reportaria. Però aquest punt de vista, lògic per a una empresa tan forta i tan ben relacionada com GESA que, a més, té el monopoli del servei energètic, mai no pot coincidir amb els interessos generals.

En tercer lloc, perquè no són el resultat d'estudis definitius, exhaustius i independents. La documentació presentada per GESA a la Conselleria de Comerç i Indústria la setmana passada ja introdueix canvis, i sembla que alguns d'ells considerables, en relació a la primera proposta que la mateixa empresa elaborà el desembre de 1989 amb el títol «Consideraciones sobre el emplazamiento de un nuevo centro productor de energía eléctrica en la Isla de Mallorca», de set pàgines i un mapa, presentada com un document seriós i rigorós, que acabava així:

res, se deduce que el emplazamiento, de todos los estudiados, que mejores condiciones reúne, es el situado en el tramo de costa comprendido entre Vallgornera y S'Estanyol en el predio de S'Estalella y no sólo es el mejor, sino que probablemente sea el único posible».

A més de considerar ara altres possibilitats (el seu Director General ha admès que són realitzables diverses alternatives d'emplaçament encara que l'empresa prefereix S'Estalella), GESA manifesta que té dos estudis encarregats a gabinets estrangers, i el Govern Balear ha obert concurs públic per adjudicar la realització d'un informe global sobre la política energètica a la nostra Comunitat Autònoma. Per tant manca molta informació abans de decidir res.

En tercer lloc, perquè s'ha demostrat prou que són rebutjats pel poble. Les reiterades demostracions públiques en contra i les quinze mil firmes presentades al Parlament mai no poden ésser ofegades ni menyspreuades.

En quart lloc, perquè constituïrien, si no la més escandalosa, una de les més vergonyoses destrosses ecològiques de les quals ha estat víctima Mallorca durant els darrers trenta anys, amb unes conseqüències totalment imprevisibles. Aquesta zona és compresa a l'Àrea Natural d'Especial Interès núm. 25, «Marina de Llucmajor», per Llei 1/1991, del 30 de gener (BOCAIB núm. 31 del 9-3-1991).

Ni el Govern Balear ni el Parlament mai no poden autoritzar ni legalitzar aquesta barbaritat, ni el Govern de Madrid mai no la pot imposar, ni GESA pot continuar per més temps amb la seva actitud impositiva, volent convertir en realitat un projecte que, fa molt de temps, té dins el calaix.

Tots els responsables d'una planificació energètica i territorial (cal no oblidar-ho!) de Mallorca tenen el deure polític, tècnic i social d'endevinar. Encara s'hauran de perfilar línies i detalls, però el que està fora de tot dubte és que la

construcció d'una central i un superport a S'Estalella suposaria un error de tal magnitud que sembla mentida que ningú vulgui passar, per aquest motiu, a la història amb les mans brutes.

«Por todos los razonamientos anterior-

Roda de Premsa de l'Ajuntament

«No comprenc perquè se n'anaren els socialistes»

Arnau Tomàs

A la segona roda de premsa que periòdicament convoca el batle Gaspar Oliver, es varen especificar tots els temes tractats en el darrer plenari ordinari així com el nou pressupost municipal de l'any en curs, el qual serà presentat per a l'aprovació en un proper plenari de caràcter extraordinari.

Referent a la passada sessió plenària i referint-se el batle a l'espectacular abandonament del grup socialista quan es tractava de votar el tema urgent del polígon industrial i a la prevista construcció d'una depuradora mancomunada, va dir que no entenia l'actitud de l'oposició, en no ser «pel nou preu dels solars del polígon, que, en el seu projecte va dir que sortien a 3.000 pessetes el metre quadrat i resultarà més del doble, és a dir, a 6.700 ptes. Conseqüència dels metres que hem hagut de cedir als venedors propietaris, per manca de compliment dels terminis estipulats per tal de fer efectiva aquesta venda i haver destinat el préstec de cent milions a d'altres necessitats». Per a aquesta espantada, va manifestar el batle, els socialistes no poden al·legar manca d'informació i desconeixement dels temes que s'han de tractar amb urgència, perquè varen ser informats molt abans de celebrar

la reunió. «Fins i tot -va assegurar Oliver- si m'haguessin exposat la seva oportunitat, abans de la sessió plenària, d'ajornar aquests dos temes, hi hagués accedit».

Quant a la resta de punts aprovats, el batle va ampliar els detalls dels més rellevants, dient que la projectada depuradora mancomunada comporta un pressupost de mil quatre-cents milions de pessetes, que finançarà IBASAN depenent del Govern Balear, i es compromet amb l'Ajuntament de Lluçmajor a connectar a aquesta depuradora tota la infraestructura sanitària del nucli de població de S'Estanyol, Son Reinés i altres urbanitzacions, tan prest com tinguin aquesta infraestructura solucionada.

El nou conveni amb INTRES per al centre de minusvàlids Migjorn del Molí d'en Gaspar, costa a l'Ajuntament 17 milions de pessetes i tenen una subvenció de 13 milions, encara que confien que els municipis veïns que envien set alumnes a aquest centre, aportin les despeses ue, de manera proporcional, els correspongui.

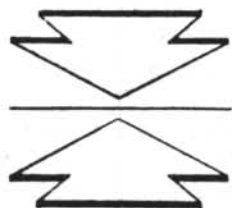
L'altre conveni, amb la Creu Roja, -va continuar relatant al batle- és de l'ordre de 1.750.000 ptes. a les quals sumarà un annex per a un nou servei a S'Arenal quan es tenguin con-

truïda la nova dependència.

PRESSUPOST MUNICIPAL

Sobre el nou pressupost municipal, i amb la presència del regidor responsable d'Hisenda, Lluç Tomàs, varen dir que sumarà exactament 1.641 milions de pessetes, i es distribuïran les principals partides de despeses i inversions en un embassament per tal de solucionar el problema de l'aigua bruta estancada quan plou al camí de la depuradora de Son Gall (400 milions) ampliació del cementir (15 milions), piscina del camp municipal d'esports (27 milions), centres de la tercera edat (17 milions), conducció de les aigües residuals de les urbanitzacions de la costa a la nova depuradora de S'Arenal (44 milions), neteja i possible compra de l'hotel «Maracanà» (28 milions), pavimentació de carrers (23 milions). I, entre les despeses corrents, destaquen els 108 milions d'interessos produïts per endeutament del consistori en ordre dels 800 milions de pessetes.

Quant al capítol del personal se'ns va dir que s'incrementarà el servei de grues, 8 places temporeres de policies municipals durant l'època d'estiu i 2 noves places de tècnics administratius.

**CENTRE
DE
RECONeixEMENT
MEDIC - PSICOLOGIC**

**ANTONI ISERN OLIVER
LLUCMAJOR**

Carrer Antoni Garcias, 1-a (damunt Ca's Notari)

**certificats
mèdics per a
permís de conduir i
llicència d'armes**

HORARI:
Dilluns i Dijous de 16,30 a 21 h.

Plenari del dia 30-III-92

Els regidors del grup socialista abandonaren la sala

El plenari ordinari i celebrat per l'Ajuntament de Lluçmajor el passat dilluns dia 30, sense la presència del grup socialista, el qual va abandonar la sala de sessions perquè no estava d'acord amb dos punts presentats pel batle, en qualitat d'urgents i fora de l'ordre del dia, referits a la construcció d'una depuradora mancomunada amb el poble veïnat de Campos, i al Polígon Industrial.

El portaveu dels regidors socialistes, l'ex-batle Joan Monserrat, va manifestar llur discrepància en la declaració d'aquests temes com a urgents, i d'aprovació immediata sense passar per comissions, perquè a causa de la seva importància, va dir Monserrat, no es poden resoldre tot d'una, amb precipitació, quan el tema del polígon porta tant temps retardant-se i ara, amb un augment de més de 300 milions sobre el pressupost inicial, es pretén aprovar immediatament un assumpte tan important i amb tants milions». I quan el batle va sotmetre a votació la urgència d'aquests dos temes, els socialistes varen abandonar la sala perquè no varen acceptar, en aquest apartat, ser víctimes del rodet majoritari de PP-UM, malgrat les advertències del batle que legalment no podien abandonar la sala en el moment de les votacions.

Així doncs, sense cap oposició, es varen aprovar aquests dos temes polèmics: la construcció d'una depuradora mancomunada per tal de tractar les aigües residuals del sector de S'Estanyol i Sa Ràpita, en conveni amb IBASAN, amb un pressupost de 400 milions de pessetes, i la construcció del polígon industrial de Lluçmajor, a càrrec de GESTUR, depenent del ministeri d'Obres Públiques, amb un pressupost de mil milions de pessetes i amb la prevista venda de solars al preu de 6.570 pts. el mestre quadrat.

ALTRES TEMES

Entre els altres temes aprovats

sense problemes, amb la presència encara del grup socialista, hi figuren aquestes:

Requeriment de demolició d'una caseta construïda en zona esportiva al carrer Antoni Mª Alcover, a S'Arenal.

Convocatòria de subhasta de l'obra d'enllumenat i abastiment d'aigua potable i clavegueram a la urbanització de Bellavista.

Adjudicació de l'obra de pavimentació de Son Verí Vell i dotació d'enllumenat públic a Cala Blava.

Quant a Serveis Socials i Sanitat, la subscripció de conveni amb la Creu Roja i una altra amb INTRESS per la gestió del Centre Migjorn.

Sol·licitud d'excepció temporal pel funcionament de l'Escorxador Municipal i l'adjudicació de la Cantina del Camp Municipal d'Esports de S'Arenal.

Centre de Rehabilitació i Recuperació Funcional Lluçmajor

GIMNÀSTICA CORRECTIVA DE: Columna (escoliosi)
Peus plans
Manteniment

REHABILITACIÓ DE PACIENTS: Post infarts
Neurològics
Traumatològics

TRACTAMENTS

Cervicàlgies	Kinesiteràpia
Lumbàlgies	Laserteràpia
Varius (drenatges linfàtics)	Microones
Esquinç	Electroestimulació
Bronquitis	Ultrasons
Senusitis	Traccions
Proriasi	Corrents biodinàmiques
Artrosi	Tens

Lesions esportives

Assegurances: ASISA, SANITAS, PREVIASA, MARE NOSTRUM

Elena Avendaño Molina

Lic. fisioterapeuta

Col. 3622

Antoni Maura, 57 -

Lluçmajor

☎ 12 00 64

Nou local per l'Associació Premsa Forana de Mallorca

El dissabte dia 4 d'abril es va inaugurar el nou local de l'Associació Premsa Forana de Mallorca al carrer Princesa de Sant Joan. A l'acte oficial d'inauguració hi assistiren el president de la CAIB: Gabriel Cañellas, el president del Parlament: Cristòfol Soler, el president del CIM: Joan Verger, la Consellera de Cultura: Maria Antònia Munar, el delegat del Govern: Gerard Garcia, el batle de Sant Joan: Gabriel Mora i d'altres batles del municipi on s'editen revistes associades a la Premsa Forana.

El President de l'Associació, Carles Costa, va agrair la presència de les autoritats i de totes les persones assistents, la majoria de les quals eren representants de les revistes associades, per tal de poder celebrar tots junts l'esdeveniment i poder gaudir des d'ara del meravellós casal, situat quasibé al centre de Mallorca i de fàcil accés per a tots.

L'edifici consta d'una gran hemeroteca, d'un espaiós saló d'actes, d'una secretaria, d'un vestíbul, d'un pati interior, d'una foganya... tot això constitueix aquest acollidor casal d'estil mallorquí, seu de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, la qual a més de tenir dotze anys d'existència i d'haver assolit el nombre de cinquanta publicacions tindrà des d'ara casa pròpia.

Sembra d'arbres a Lluçmajor

La Regidora de medi ambient de Lluçmajor ha estat l'encarregada de la sembra d'arbres al Lloc Sagrat. Segons ens ha dit el responsable Sebastià Artigues, aquests arbres són una varietat de ficus que és especialment idònea per a zones urbanes.

Segons ens va explicar el regidor, també s'han sembrat dos pins a la Placeta dels Pins i xiprers al Cementiri. A més a més, s'han recuperat 200 ullastres dels vials del futur Polígon. Aquests ullastres s'han duit en depòsit a

la depuradora, un parell dels quals s'han sembrat al Camp de Futbol i els altres es reserven per fer una barreja vegetal davant Son Gall.

En Sebastià Artigues també ens informà de la malaltia que tenen els arbres de Plaça, que fa que no vagin tan esponsorosos com tocaria. Pareix ésser que se'ls ha renovat tota la terra i l'han sotmesa a un procés de neteja a veure si així s'aconsegueix salvar-los.

S'ha de dir també que si el pressupost ho permet la sembra d'arbres continuarà a altres carrers de la Vila. Així ho desitjam ja que això ajudarà a paliar la manca de verd que té Lluçmajor.

Conferència sobre la història de les Illes Balears a l'Amèrica Hispana

El passat dijous, dia 2 d'abril es va realitzar la conferència «La llegenda i la història de les Illes Balears a l'Amèrica Hispana» a càrrec de l'historiador Dr. Bartomeu Font Obrador, davant el 5è Centenari de la descoberta d'Amèrica.

Aquest acte fou organitzat per l'Associació de la Tercera Edat de Lluçmajor, tan dinàmica com sempre, i caracteritzada per les seves activitats múltiples.

Universitaris alemanys visiten Lluçmajor

El passat dia 22 de març un grup de 26 universitaris alemanys, estudiants de Filologia Catalana, visitaren l'Ajuntament de Lluçmajor, acompanyats per Damià Ferrà Pons del Parlament de les Illes Balears.

A la Sala d'Actes se'ls explicaren els fets de més relleu de la nostra història i se'ls contestaren les nombroses preguntes realitzades amb un català molt correcte sobre la nostra cultura.

Tots varen ésser obsequiats amb uns exemplars del fons editorial de l'Ajuntament: Papers de l'Allapassa i l'Enquesta Sociolingüística a la població de Lluçmajor, per la qual cosa quedaren molt complaguts.

Després visitaren els santuaris de Gràcia i Cura.

Alumnes dels cursos de català per a adults de l'OCB a Lluçmajor

El dia 21 de març visitaren el nostre poble alumnes dels Cursos de català per a adults de l'Obra Cultural Balear de Palma, acompanyats per Gaspar Valero i Martí, professor d'història. Anaren a la Sala d'Actes, on s'interessaren per la història de Lluçmajor i per la seva realitat sociolingüística. També visitaren l'església parroquial, el convent de Sant Bonaventura i el molí d'en Gaspar. De tot reberen complida explicació.

Les torres de defensa de la Costa de Lluçmajor

Josep Segura Salado publica un llibre sobre l'antic dispositiu defensiu del litoral

La dilatada costa de Lluçmajor encara conserva tres importants vestigis d'un dispositiu medieval de defensa. Aquestes torres, vigies permanents d'una costa amenaçada al llarg d'alguns segles per la flota corsària berberisca han estat motiu d'estudi per part de Josep Segura Salado, a la recent publicació «Les torres marítimes de Lluçmajor». Un llibre que se suma al primer treball sobre aquest tema de l'arxiduc Lluís Salvador i, més recentment abordat per l'arquitecte Joan González Claves.

Les edificacions més importants i estratègiques de la línia de defensa costanera de Lluçmajor, encara conservades, són les de S'Estalella, restaurada, Cala Pi i Cap Blanc, una de les de major alçada de Mallorca, mentre que la del Cap d'Enderrocats només en queda una base i un caramull d'escombraries. Segura Salado també inclou al seu llibre, presentat dies passats a la sala d'actes de la Casa de la Vila, interessants dades i detalls sobre les anomenades guardes secretes, petites construccions que servien de dipòsits per a armes, queviures i punts d'observació costanera. Generalment eren a càrrec d'un vigilant armat d'un fusell de clau catalana.

L'autor del llibre, durant l'acte de la presentació, encenia el senyal d'alarma i denunciava la crítica situació en què es troba la torre del Cap Blanc. El pas del temps i l'erosió marina juguen una mala passada a l'edificació que, en aquests moments corre el perill de caure com un caste-

ll de cartes si les esclatxes i forats que presenta als trams intermedis continuen perdent les pedres de les parets.

El greu deteriorament que sofreix la construcció defensiva afecta allò que podríem anomenar zona intermèdia de la torre, a pocs metres del primer tram, que, també serveix a base a la cilíndrica edificació. Presenta nombrosos forats i a mesura que augmenta el diàmetre d'aquestes perforacions es configura una línia de fisures que assoleix quasi tot el rodó de la torre.

La torre d'es Cap Blanc, com les seves germanes bessones de S'Estalella i Cala El, s'aixeca sense cap fo-

nament sobre un gruixut tronc de pedres mentre que, a partir d'aquesta base, l'edificació en l'espai superior, és cilíndrica. L'alçada total és de 10 metres, amb 4'13 de diàmetre.

A diferència de les dues restants del terme municipal lluçmajorer, la torre d'es Cap Blanc es troba a l'interior d'una zona militar, integrada en el conjunt d'un dels fortins d'artilleria que protegeixen l'entrada de la badia de Palma. Aquestes fortificacions varen ser projectades l'any 1845, i varen rebre l'impuls definitiu després de la intervenció militar de les tropes nordamericanes en el conflicte de Cuba.

Francesc Verdera

La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

Cicle de debats sobre la drogodependència

Una vegada més i com cada any es celebraren els diàlegs sobre Fe-Ciència, que enguany eren els cinquens.

La celebració tingué lloc els dies 12, 19 i 26 de març.

El primer dijous es tractà el tema del Món de la Sida, a càrrec de Catalina Gornals (R. de toxicomania al CIM) i Tomeu Català (director del Projecte Home). S'esclariren alguns malentesos entorn la qüestió del contagi i es recomanà abans de tot que qualsevol que està interessat i volgués informació sobre la Sida acudís a revistes científiques o a especialistes i no es basàs simplement en els mitjans de comunicació que no fugen del sensacionalisme. El sídós pot portar una vida normal mentre eviti el contacte de la sang i utilitzi profilàctics en les relacions sexuals. Anecdòticament es va comentar que a les Balears, de moment, no s'ha donat cap cas d'infecció per xeringuilla, que, en el cas de que a la platja es trobàs una xeringuilla amb el virus les condicions no són suficientment òptimes perquè visqui i per tant, es produeixi el contagi. Per altra banda cal esmentar que l'índex de mortalitat segons dades del Projecte Home, en els sídós és baix; malgrat augmenti considerablement el percentatge d'infectats. Es féu un repàs històric on grans pestes i malalties perillaren l'existència i es va trobar finalment una solució per combatre's. La sida podria ésser algun dia prevenguda i controlada amb èxit gràcies a alguna medicació (que encara s'està estudiant).

L'altre gran bloc temàtic sobre la Drogodependència fou a càrrec d'Amador Calafat (psiquiatre), uns pares testimonis, Joaquim Mejuto (director de la presó), Tomàs Martin (terapeuta) i Antoni Capó (reinserit).

Es tractà delicadament la motivació i el perquè alguns s'inicien en aquest món. S'enfocà el món dels adolescents que és en l'edat que normalment es comença a xutar-se.

Els factors claus a destacar són: una manca de personalitat, insegure-

tat, immaduresa, infància infeliç, por, situació familiar, negocis, fracàs a nivell personal i un llarg etcètera. En conseqüència es produeix un aïllament entorn de la família, amistats, parella, feina i en general cap a totes les responsabilitats. La persona es comença a picar, drogar i experimenta un rebuig cap a la vida mateixa.

El problema sorgeix no quan es vol deixar la droga sinó en el canvi a nivell personal que s'ha de fer per a no tornar a caure. S'ha de fer una depuració a nivell físic (dur una vida més sana), psíquic (deixar-se enfon-

sar o proposar-se sortir-ne) i espiritual (creure en alguna cosa). El món de la droga (des de tabac, alcohol i substàncies al·lucinògenes, etc...) afecta a totes les capes socials des de la més alta fins a la més marginal.

El missatge que es donà fou el de no catastrofitzar la situació i d'intentar trobar solucions tals com proposar-se de sortir-ne (que si qualsevol persona afectada vol ho pot aconseguir) i que tots podem ajudar a la reinserció d'aquests malalts enganats per «venedors de falses esperances».

Llúcia Caldés

S'Arenal

Obres d'embelliment i nous serveis a la primera línia arenalera

Tomeu Sbert

Segueixen a intens ritme les obres dels carrers de Miramar i Republicans, primera línia llucmajorera, tot encaminat a una millora d'imatge, de serveis i embelliments.

Dilluns dia 6, el batlle Gaspar Oliver oferí una roda informativa a tota la gent de s'Arenal interessada en el tema, era organitzada per l'Associació de Veïnats «S'Unió de S'Arenal». Preocupa greument dins el sector hotelier que les obres estiguin llestes quan més prest millor.

El pressupost inicial és de 161 milions de pessetes. La primera quedarà quasi totalment transformada. Si S'Arenal viu del i per al turisme, hem de rendir-nos davant l'evidència de renovar-se o morir. La part llucmajorera ja visqué temporades estiuenques d'enrera, l'experiència de la semipeatonització, és a dir, convertir en passeig el carrer de Miramar. Cap turista ve per veure passat cotxes o altre mena de vehicles. Cerquen tranquil·litat, sol, mar, platja i bullici festiu.

Aquestes obres es fan damunt metres de platja guanyats a la mar. El creixement de platja fou degut a les respectives construccions de ports esportius i qualque espigó de mala sombra. Recordem que als anys quaranta o cinquanta d'aquest mateix segle, les blaves poètiques aigües de la mar arribaven, per exemple, fins on avui és el «Bar Can Pedro» al carrer Sant Cristòfol o devers l'hotel Solimar del carrer Berga. Era quan encara no estava asfaltat ni construïts murets de contenció. I s'Arenal, hem de dir-ho, era una altra cosa. S'Arenal era més nostre, més mallorquí, més llucmajorer. Avui i des de fa anys, ja duu calçons llargs i a nivell europeu. El motiu és la nos-

Obres d'embelliment i nous serveis al carrer de Miramar

tra platja, uns 4 quilòmetres, és una de les millors del món.

La novetat més grossa de les obres d'ara, és la Construcció i posada en funcionament d'uns serveis de la Creu Roja i d'una oficina d'Informació i Turisme, a l'altura del carrer Maria Antonia Salvá, prop de l'edifici antic del Club Nàutic. Aquesta informació turística es volia instal·lar, primer a l'edifici del carrer Sant Cristòfol, 45 veïnat de la Guàrdia Civil. Després es pensà en la Plaça Maria Cristina, local que ara s'empra per bar. Finalment, amb bon criteri, el lloc elegit es dins la mateixa zona o nucli de turistes.

Hi haurà, ja aquest estiu, un meravellós passeig: unes voravies d'uns 14 metres d'amplària: artístics còmodes bancs per descans: més fassers i altres arbres que combaten l'aire marí i el salitre: zones ajardinades. Un conjunt que faran de s'Arenal de

Llucmajor un lloc més tranquil, més transitat i d'una bellesa més superior.

I si per altra part vénen, com s'anuncia, més turistes que altres anys recents, les perspectives són altament esperançadores. Un Any-92 de Barcelona Olímpica; de Madrid capital de la cultura: de Sevilla Expo-Universal i s'Arenal camí de la platja més bella i atractiva del món.

-¿Què no farem llarg, mestre?

-Ja ho veuràs en estar acabat que serà de guapo. I un enllumenat esplèndid.

NOTICIES BREUS

-En el nou pla de ports esportius, que està redactant el Govern Balear, no es duu endavant la possible construcció d'un a Son Verí Nou. Jeroni

Saiz digué que la zona està situada dins la Llei d'Espais Naturals.

-Entre els dies 10 i 18 d'abril es disputarà la XXIII Edició del Trofeu Princesa Sofia de vela, a la Badia de Palma. El Club Nàutic Arenal organitza diferents proves. Participarà el Príncep Felip i la Infanta Cristina.

-Maria Esperança Sastre Arbona, morí als 95 anys d'edat. Persona en l'actualitat més vella de s'Arenal. Vidua del llucmajorer Antoni Sitjar Cardell. Feia 52 anys vivia a S'Arenal, carrer Sant Bartomeu, 49, encara que era nascuda a Fornalutx, el 20-4-1887.

-També a Cala Blava segueixen les obres de nova dotació d'enllumenat públic a la urbanització de Cala Blava (fase I). Hem vist funcionar una maquinota que fa una xarxa de devers dos metres de fondària, uns seixanta centímetres d'amplària i deixa triturada tota la forta pedra que extreu.

-Els carrers de Son Verí Vell rebran una capa asfàltica que bona falta hi fa. I Bellavista, entre Cala Blava i Enderrocat, tindrà subhasta d'adjudicació per enllumenat públic, abastiment d'aigua potable i clavegueram.

-Es requerirà l'enderocament d'una caseta construïda per un hotel·ler, dins una zona verda confrontada amb el carrer Mossèn A. Mª Alcover, devora les existents pistes de petanca, sense permís municipal.

-El dia 26 d'abril, Dia de l'Àngel, romeria per tercer any consecutiu baix l'empar de la Parròquia. Robiols, panades, coques, ball de bot, jocs diversos, paellada grossa i III Recital de Poesia, aquest any a càrrec de rapsodes quasi tots de s'Arenal.

-El U.D. Arenal (futbol) ho passa malament, mira de conservar la III Divisió Nacional. Una temporada irregular, una vegada més, amb jugadors veterans com Piñar o Fernando que no han donat el rendiment

esperat. L'entrenador Pere Gost se'l va destituïr, fa tres setmanes, però després ho arreglaren altre vegada i segueix entrenant.

-Isidro, Félix, Mansilla, Almansa i algún altre, son elements juvenils que han debutat, amb bastant èxit, en el primer equip. Mencionem que l'equip juvenil del s'Arenal es campió del seu grup i té ja assegurat l'ascens de categoria.

-Només trenta participants acabaren-la en, altre temps, important prova atlètica del Marathon Platja de Palma, organitzada per el Club Aspe-Pañelver. El guanyador fou el finlandès Jany Koystynen. Era la XIII Edició. En femenins fou primera Irma Ficer i en veterans H. Futter.

-El complex «Aguacity» obrirà novament les portes el dia 1 del mes de maig, amb algunes importants novetats amb referència a la temporada passada. De tot això ja en parlarem la propera edició.

-I fins el mes que ve, estimats amics.

JOIERIA
OBJECTES DE REGAL

RELOTGERIA
TROFEUS

Sa Font

Agència Oficial Benetton

C/ Font, 5

Tel. 66 14 17

LLUCMAJOR

Resum de la Taula Rodona sobre S'Estalella

El passat divendres, dia 3 d'abril, a les 21 hores, amb una nombrosa assistència de públic, es celebrà al Saló d'Actes de l'Ajuntament l'anunciada taula rodona sobre S'Estalella. Havia estat organitzada per la Coordinadora pro S'Estalella amb el títol: S'ESTALELLA, UNA DECISIÓ POLÍTICA, i havien estat convidats tots els grups polítics parlamentaris ja que es pretenia conèixer l'aspecte polític del tema. Assistiren els següents diputats: José María González Ortea (PP), Valentí Valenciano López (PSOE), Sebastià Serra Busquets (PSM), Miquel Pascual Amorós (UIM). Fou el moderador el conegut empresari d'hosteleria, Josep Forteza Rey. Joan Janer, en nom de la Coordinadora, va agrair a tots la participació. Només es veié el corresponsal d'Última Hora malgrat que tots els altres haguessin estat convidats. Si bé la totalitat de l'acte fou recollit per la Televisió Lluçmajorera i també gravat en cassette, hem cregut convenient resumir les intervencions dels participants i del públic, agrupant-les en un sol bloc per cada un d'ells:

SR. GONZALEZ ORTEA (PP).- Presenta una perspectiva històrica. En primer lloc es refereix al moment en el qual es va aprovar la Llei d'Espais Naturals al Parlament. GESA va pressionar per tal d'aconseguir l'exclusió de S'Estalella. Tots els partits varen considerar adequat incloure S'Estalella entre els espais naturals a protegir. En segon lloc, explica breument la compareixença del Conseller de Comerç i Indústria de la setmana passada en el Parlament. Aquest informà en relació a la documentació presentada per GESA fa pocs dies, que continua posant S'Estalella en primer lloc, però és més àmplia i detallada.

Diu que el Govern ha obert un concurs públic per adjudicar un estudi global sobre les necessitats energètiques de la Comunitat Autònoma

que a finals d'aquest any haurà d'estar acabat.

Creu que serà necessària una nova central o al menys una ampliació, però que l'estratègia de salvar S'Estalella és defensar-la com a Àrea Natural d'Especial Interès que és. La necessitat d'una nova central o d'una ampliació serà real entre 10 i 15 anys, no tan prest com diu GESA.

Al final del debat afirma que la solució a l'increment de la demanda haurà d'esser mixta (de «café amb llet» diu), és a dir, ampliació d'alguna central ja existent, construcció d'una nova central petita prop de Ciutat, probablement de gas líquat i d'altres mesures complementàries. Declara que farà tot possible perquè mai no es faci una central a S'Estalella i que ningú es cregui que el sentit de les seves intervencions s'havia d'interpretar com una disposició a facilitar les coses a GESA, sinó tot el contrari, i que, arribat el cas, el Govern Balear haurà de decidir tenint en compte no sols el guany de GESA sinó tot un conjunt de factors de tot

tipus, i que si, per exemple, els barcos grossos no poden arribar a cap port de Mallorca i el Govern creu que no n'ha d'autoritzar cap de nou, li pot dir que descarreguin a Barcelona o a València, i que aquí ho duiguin en barcos més petits.

Defensa que són les companyies les que han de fer investigació sobre energies alternatives i publicitat de l'estalvi de consum.

SR. VALENCIANO LOPEZ (PSOE).- Es refereix a la necessitat de reduir el consum, a les energies renovables, i al gas com a alternativa a una nova central. Ens trobam davant un assumpte que enfronta l'economia i la política i que és necessari un debat global en relació al desenvolupament econòmic de la nostra Comunitat Autònoma i en relació a l'ordenació del territori. Afirma que ben aviat hi haurà més competències transferides a la nostra Comunitat Autònoma i que haurà de decidir aquest assumpte el Govern Balear.

En el cas d'haver de prendre una

decisió, diu que voldria rebre una proposta del Govern amb tota la informació necessària i després votar. De totes formes, S'Estalella és una Àrea protegida i, en el pitjor dels casos, s'hauria de fer una nova central a un altre lloc.

SR. SERRA BUSQUETS (PSM).- Fa notar la situació de monopoli que detenta GESA. Recorda que l'Ajuntament de Llucmajor l'any 1990, s'oposà per unanimitat a la Central de S'Estalella. Que el mateix any el Consell Insular de Mallorca aprovà per unanimitat l'oposició a una central a S'Estalella. Comenta que, segons una publicació recent conjunta de la Conselleria de Comerç i Indústria i GESA, es pot reduir un 20% el consum industrial, i es demana per què no es fa. Es refereix a un cert fariseisme en el tractament d'aquest tema.

Es partidari d'evitar una nova central i d'aprofitar al màxim les energies renovables. En tot cas, amb l'ampliació d'Es Murterar ja no fa falta cap altra central. Es demana per què GESA no ofereix més gas. Comenta que a diversos països s'ha reduït el consum d'energia elèctrica entre un 10 i un 30%.

Diu que el PSM no té res contra GESA però sí contra la seva manera d'actuar, a base de pressions i d'imposicions. Es necessària una explicació en relació a la poca activitat de GESA en relació a les energies renovables.

Que els plantejaments de GESA també són polítics i no sols tècnics.

SR. MIQUEL PASCUAL (UIM).- Comença dient que si es vol controlar o reduir el consum d'energia elèctrica s'ha de començar per no autoritzar més urbanitzacions.

Encara s'ha de dur a terme un debat ens profunditat sobre aquest tema, del qual en sortirà, segons la seva opinió, la necessitat d'una nova central pel nivell de creixement de la demanda (entre un sis i un set per cent anual). Comenta que les energies alternatives no es pot esperar més que un 1% fins a l'any 2.000, però que considera el gas natural una font d'energia neta i utilitzable,

però que sempre necessitarà un punt de descàrrega (podria ésser el port de Ciutat o un altre, s'hauria de decidir).

Creu que la Conselleria de Comerç i Indústria no fa el que cal, i que el Govern Balear s'ha de mullar, fins ara no ho ha fet.

Que en tot cas, si fos necessària una nova central s'hauria de fer fora de les àrees protegides i, per tant, no a S'Estalella. Ell, com a defensor dels espais naturals, no podria defensar la proposta de GESA. El Consell de Ministres, arribat el cas, podria imposar la central.

Compara el consum de tones de petroli a diversos països d'Europa i l'Estat espanyol es troba molt per baix i això per a ell és un indicador a tenir en compte (més endavant aquesta dada és matisada per un altre membre de la taula dient que el clima de molts de països justifica un consum major que el nostre).

Insisteix molt en la necessitat que qualsevol decisió en relació a aquest tema passi, abans, per un període d'informació pública, durant el qual tothom pugui presentar al·legacions.

INTERVENCIONS DEL PÚBLIC.- Cal ressenyar la intervenció d'un enginyer, autor d'un estudi, que assegura que una nova central no necessàriament ha d'estar situada a la

costa, ja que la refrigeració es podria solucionar a l'interior de l'illa.

Es crida l'atenció als membres de la taula en el sentit de no perdre el temps en discussions inútils, i que la necessitat d'una nova central trobi tothom desprevengut i GESA faci el que vulgui.

Es comenta que a l'edifici de GESA a Ciutat qualche vespre es poden veure tots els llums encesos, i que això és un insult per a tothom que passa. I que no és just que GESA guanyi tants de milions cada any.

Es comenta que GESA mai no farà campanya seriosa a favor de la reducció del consum i que té un pla de marketing ben estudiat a la premsa, donant notícies que l'afavoreixen, i donant una passa endavant i una endarrera en relació al projecte de S'Estalella.

Es denuncia que tot és un plantejament econòmic per part de GESA que ja ve d'enrera i que vol imposar.

S'afirma que si la central d'Es Murterar funcionàs segons totes les previsions no seria necessària cap altra central.

El moderador, que combinà a les seves intervencions el to incisiu amb el reflexiu i deixà obertes moltes preguntes de resistència de la gent serà decisiva per a la salvació de S'Estalella.

EURO - IDIOMAS
Llucmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 Llucmajor Tel. 66 11 33

Quatre mots

Antoni Mut, sergent de la policia Local

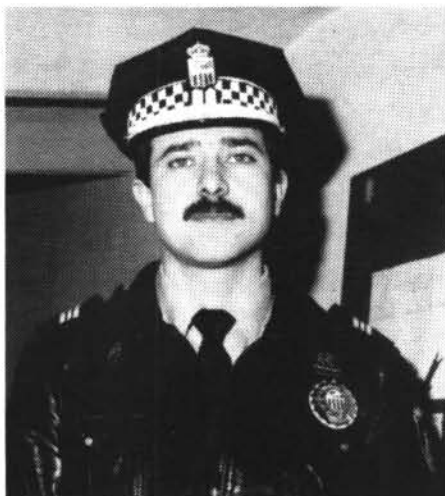
-Amb quins efectius i mitjans tècnics compta la Policia?

-La plantilla està formada per 1 sergent, 3 oficials i 36 policies. Tenim 4 cotxes, 1 furgoneta, 4 motos i 1 grua amb 2 membres de la brigada laboral de l'Ajuntament. Tots els vehicles duen emissores i, a més, tenim altres elements auxiliars: walkis, sonòmetre, farmacioles, extintors, càmera de fotos, armament, etc.

-Està previst ampliar la plantilla i comprar nou material?

-L'estudi i el pressupost que hem presentat al Batle preveu l'ampliació de la plantilla a fi d'arribar a 1 inspector, 2 sergents, 6 oficials, 52 policies i 5 conductors de grua. Quant a material sol·licitam 2 grues per substituir la vella, 1 vehicle policial, 1 radar, 1 alcoholímetre i 1 ordinador, com a coses més importants per poder atendre tot el terme municipal.

-Quins són els principals serveis

que realitza la Policia Local?

-Les nostres funcions són molt amples: ordre públic, recepció de queixes i denúncies, intervencions en cas d'incendi i d'accidents o evacuació de ferits, intents de suïcidi i conflic-

tes familiars. També regulam el trànsit, auxiliam persones necessitades, revisam obres i investigam robatoris. Darrerament hem participat en la campanya d'educació vial per als escolars.

-Què ha de millorar encara dins la Policia local de Lluçmajor perquè s'acosti al model ideal de policia?

-Per l'augment de les funcions que tenim encomanades és necessari tenir una plantilla adequada i preparada tant des del punt de vista tècnic com de la suficiència dels mitjans. De fet, un gran nombre de policies van a l'Escola de la Policia Local en hores lliures per perfeccionar el seu nivell professional. El Consistori ha de dotar la policia dels mitjans necessaris i els ciutadans haurien de col·laborar no sols complint les lleis, sinó denunciant les infraccions o comunicant les anomalies i els fets sospitosos.

M. Garcias

FUNERÀRIA Nostra Senyora de Lluc A.SASTRE

C/ Revetlla 9 i 11.

Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

A partir del 12 de maig el Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atendrà serveis particulars i de la nostra Companayia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Lluçmajor)

ETERNA, S.A.
Compañía de Seguros

Obre noves oficines per estar prop de vostè i oferir-li els nostres serveis amb la major professionalitat.

Aprofiti la nostra proximitat i s'informi sobre els nostres productes. Són del seu interès

*Seguro
Multirriesgo
Familiar*

Funerària Nostra
Senyora de Lluc
Santa Maria

ACOSTAU-VOS

Informació: SEBASTIÀ SALVÀ BALLESTER
C/ Mateu Monserrat, n° 19. Tel. 66 13 38
(Lluçmajor)

És rendible, «Sa Rua»?

Nota de la Redacció

A l'enquesta del mes passat sortia el nom d'una entrevistada equivocada: on deia Antònia Lladó Cardell havia de dir Antònia Llompart Cardell.

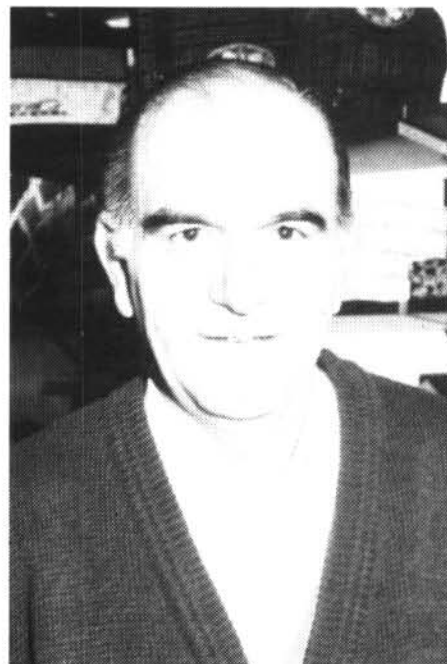
Maria Cañellas Mulet
(FOTOS CLAR)

Sí, és rendible. Abans venia més gent a fer les fotos aquí; ara ens duen els rodets per revelar, ja que quasi tothom té càmera de fer fotos. De totes maneres és rendible.

Joana M. Garcias Gutiérrez
(MERCERIA «JUANITA»)

Hem fet molta feina, moltes disfresses. Aquestes disfresses s'han repartit entre dues escoletes i particulars. També ens ha encomanat feina gent d'altres pobles com per exemple de Palma i d'Algida. Hem fet una cinquantena de disfresses completes a part de molts accessoris com capells, gorres, etc. En general, per «Sa Rua», la gent gasta molt, no mira prim.

Ignasi Mut Tomàs
(PAPERERIA «GRAFIMUT»)

Segons com es miri no és rendible perquè si compres molt de gènere llavors l'has de guardar fins l'any que ve. En una setmana no es ven tot i llavors el proper any ja ha passat de moda, no és com un bloc o un llibre que es ven tot l'any.

Però sí que és rendible pel fet que a la millor cercant coses pel Carnaval ens coneixeran per altres motius. I crec que és una festa que s'ha de potenciar i el poble ho agraeix.

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

Avd. Carles V, s/n. Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

EMBOTITS

CUIXOTS

FORMATGES

SEMAR

INDUSTRIES SEMAR, S.A.

C/. Tomàs Monserrat, 6 - 8

Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

Jerònima Portell Mas
(JOGUINES «CAN BEZARES»)

De moviment, n'hi ha, però a «Sa Rua» hi van en grup i els comerciants no ens podem exposar a comprar grans quantitats de vestits perquè per ventura no els venem. Aquí el que es ven més són capells, espases i pistoles. Comercialment, no és massa rendible.

Miquel Sbert Moragues
(TEIXITS «CAN SBERT»)

«Sa Rua» ha pres molta força amb l'ajuda de l'Ajuntament. És fruit de la democràcia i rendible per al comerç.

Nosaltres venem molta roba en una temporada baixa -la costa de gener-, un tipus de roba sintètica, barata, bona per tallar i que només es ven en temps de Carnaval.

Hi ha molt de moviment per «Sa Rua» i no solament ve gent de Llucmajor a comprar sinó gent d'altres pobles.

Margalida Tomàs Cañellas
(MERCERIA «LLAÇOS I BOTONS»)

Ja duues coses a posta per «Sa Rua»: pedreria, fil daurat, pèl per fer cues d'animal... En temps de Carnaval es venen una sèrie de coses que en haver passat «Sa Rua» es retiren de la botiga. Crec que és rendible per al comerç i per al poble.

expert

ELECTRICA

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01

Particular: Ronda Migjorn, 90 - 2n. - Tel. 66 06 08

Les presses del batle

La llibertat és un concepte molt ampli i molt emprat tant en els àmbits polítics com en la via quotidiana.

Vivint en democràcia no hi ha cap partit polític que fes la «patinada» de manifestar-se en contra, més aviat caure en molts de casos en la demagogia.

No obstant això, per viure en democràcia i llibertat és menester que aquesta no sigui retallada i que qui té el poder posi els mitjans necessaris per cultivar-la: claredat de gestió i facilitar tota mena d'informació i expressió a tots els nivells.

Quan es retallen quan s'empra la «lleï» per velar o retardar la informació, no s'actua com es faria en una vertadera democràcia.

Aquest és el cas del Ple de dia 30 de març, en què a les 10 del matí, escassament unes 12 hores abans de la reunió, es posaren dos punts en l'ordre del dia per ser aprovats amb caràcter d'urgència, l'estudi dels quals comporta una reflexió i una avaluació dels pros i els contres que no es poden improvisar.

El primer punt era l'aprovació d'un conveni amb IBASAN per instal·lar una depuradora a l'Estanyol. Netejar la zona i instal·lar-hi una depuradora està bé, però abans cal que ens plantegen una sèrie d'interrogants:

-Quin serà el cost real? pensem que només el preu de la depuradora és de 400 milions, i que s'hi ha d'afegir el clavegueram, les bombes d'impulsió i dur-hi l'aigua potable (d'on, per cert?)

-Quines contribucions especials s'haurien de pagar? Com es finançarien?

-Dins la zona de s'Estanyol, a son

Bieló, hi ha una depuradora que no pot funcionar per falta de cabal d'aigua. Que en farem?

Són preguntes que demanen reflexió i solució, ja que repercuteixen en la butxaca del contribuent.

Creis de veritat, lectors, que aquesta qüestió pot ser aprovada «d'urgència»?

S'han de fer les coses ben fetes. Si l'esmentat punt ja parla per si mateix de com són de dolentes les presses i la improvisació, el següent punt és encara pitjor: el polígon industrial.

Deim que és pitjor en primer lloc pel nombre de milions, i en segon lloc per l'increment que el projecte d'execució comporta, des que governava el Partit Socialista fins ara, que governa PP-ASI.

Tan sols en un any de gestió aquest increment ha estat de 300 milions de pessetes. Com és possible?

El gener de 1991, GESTUR presentà un projecte visat pel Col·legi d'Arquitectes de 538 milions de pessetes, i el març de 1992 és de 938 milions. Heu sentit res?

Temps i més temps, esperances i vanes esperances es perdien veient com per les conselleries dormien el somnis dels justs els projectes del polígon, entre elles la d'Indústria, quan el Sr. Gaspar n'era conseller. I ara d'urgència cal aprovar aquest projecte, per la qual cosa s'empren dins el Ple expressions com «crear llocs de feina». S'empren les mateixes paraules en el cas de la British Caledonian i aquests llocs de feina no s'han vist.

Sabem que els preus per m² es desapareixen, que d'uns 3.500 ptes passen a unes quantitats que oscil·len entre les 10.000 ptes/m². Tanmateix, el

batle en el Ple només esmentà la segona, potser per no regirar.

Amb aquests preus els empresaris s'animaran a invertir?

A Mallorca tenim un refrany que diu: «Aviat tan sols s'hi fan els bunyols.» Amb presses i sorpreses tan sols farem, batle, una bunyolada que costarà al poble molts de doblers.

Tè el Sr. Batle un objectiu ben clar: donar el mínim d'informació. D'aquesta manera resulta difícil a l'oposició aconseguir dades i que la seva veu es deixi sentir. Si m'equivoc, per què no es dugué a Comissió?. Per què no va ser inclòs en l'ordre del dia en el moment oportú? (Fou una gran sorpresa!). Quin interès hi havia en les presses de darrera hora? Per

què és el primer batle de la democràcia que obliga a l'oposició a fer les peticions per escrit i no directament com abans? No creis, lectors, que aquestes qüestions són greus?

Parlam entre tot de més de 2.000 milions de pessetes, i hem de tenir presses?

El batle sempre està interessat i ho va recriminar a qui us parla, en la votació ràpida, sense deixar temps per als aclariments i les reflexions. El resultat és clar: ASI-PP= 10. Socialiste = 7. Però això no vol dir que sempre tenguí raó.

El Grup Socialista, davant un consistori que tan sols compta els vots i no vol escoltar l'oposició, que aprova amb urgència assumptes tan importants, no pot participar ni directament ni indirecta, ni tan sols amb la seva presència, en aquesta gestió. Per això ens aixecam i sortim del Ple.

Regidor portaveu del P.S.O.E.
Joan Monserrat

Quaderns del fum major

De violents i humiliats

Aviat farà dos mesos que un safari d'autoritats polítiques i acadèmiques a les Illes visitaren l'Argentina on, entre d'altres saraus, assistiren a la fundació de la primera càtedra universitària de català a Amèrica del Sud. Un altre acte del programa era un parlament de la Consellera de Cultura, Mª A. Munar, al casal Balear de Bons Aires.

Abans de començar, un personatge de la diplomàcia espanyola per aquells indrets va insistir a la Consellera perquè el seu discurs fos en castellà. Ella, predicant amb l'exemple de la sensibilitat normal, argumentà que el casal Balear era com casa nostra i en conseqüència, parlà en català. Un acte de dignitat que l'honora a ella, a la legitimitat que representa i, per extensió, a tots els illencs, al manco als que no estam empegueïts de ser-ho.

Els mateixos dies que llegia això als diaris, vaig poder llegir a aquesta revista la crònica d'una altra feta que començava de forma molt semblant, però tenia un final molt més indignant.

Succeí a un indret que em pensava que no era tan lluny com Bones Aires, però qui sap... Devia esser un col·loqui o taula rodona amb la participació dels batles de Ciutat i Lluçmajor. Quan aquest va començar en mallorquí la seva intervenció, segons he pogut llegir, un grup dels assistents exigiren que canviàs de llengua, amenaçant amb abandonar l'acte si no ho feia. El més trist és que ho va fer.

Va esser un acte de tolerància i obertura? La tolerància, la pau social, el diàleg es fonamenten en que les postures de desacord avancin una cap a l'altra, poc o molt, però avancin totes dues cap a l'encontre.

En aquest sentit, l'actitud dels exigidors no era una actitud de tolerància, dialogant, no era ni respectuosa

ni democràtica. Era pura agressió, violència. Absoluta intolerància davant algú que només feia una cosa tan normal com usar una llengua cooficial i pròpia de les illes, la seva.

Hi vaig odi, racisme, discriminació en aquesta actitud. Són postures com aquesta i la tradició històrica que actualitza i manifesta les que donen arguments per proferir i justificar el crit de Barco de rejilla!

No seria, el crit, més fonamentalista i intolerant que l'agressió que el fa possible i qui sap si necessari. Si aquesta gent volen esser mallorquins, hauran de començar respectant la nostra manera d'esser-ho. Encara més, ja que el senyor Oliver, com a particular, farà el que faci, però com a Batle ha de cumplir una legislació que li crea el deure de treballar per la normalització lingüística, per l'extensió en tot lloc i circumstància de l'ús de la nostra malmenada i amenaçada llengua. Té també, com a polític, l'obligació de donar exemple.

I, cedint a l'amenaça, en va perdre una bona ocasió. De donar exemple i de fer pedagogia de convivència cívica, tant com del legítim orgull d'esser un mallorquí que n'exerceix sense cedir davant xantatges, que és una forma de donar-los raó i propiciar-ne més. Tanta por tenia de perdre tres o quatre vots?

No puc acabar aquesta reflexió sense fer notar la coincidència entre l'actitud del grupet de provocadors intolerants, de fanàtics enemics de la convivència, enemics de Mallorca i la nostra cultura, amb actituds i maneres polítiques amb les que ens han anat familiaritzant el líder Rabasco i els seus amics i clients. Va esser primer l'ou o la gallina? Fins quan les actituds inquisitorials, de genocidi cultural i cívica, racistes, pròpies del Movimiento Nacional faran a Mallorca impossible un procés de nor-

malització social?

No va haver-hi cap veu a aquella sala que protestàs? Glorificada i enaltida sia, Senyor, la noble llengua que ens heu dat? Haurem de canviar el monument al batle Mut pel monument al batle mut i a la gàbia?

Quants d'anys fa que arribaren aquests pressumptes ciutadans a Mallorca, és que són tan curts que no

poden o tan intolerants que no els dóna la gana aprendre a entendre, si més no, la llengua d'aquest país? Tal vegada no els hem explicat mai de què va la cosa, tudant, com va fer-ho el batle, ocasions i més ocasions de construir?

HABITANTS DE LA MEMÒRIA

La ciutat física que recorrem cada dies és només la punta d'un iceberg, es fonamenta, tal com la vivim i l'entenen, en una altra ciutat submergida, amagada en la intimitat de la memòria, de les memòries personals que són els maons amb què es fa la memòria col·lectiva.

A aquests altres carrers, en la penombra, entre record i l'oblit cap on tot s'esmuny inexorablement, hi anam tots a retrobar allò que ja només és allà, a la ciutat de la memòria. A vegades és la notícia d'una mort el que reviu paratges que semblaven arraconats per sempre, esquinçats definitivament per la desatenció.

Les noves de la mort del que fou vicari del Lluçmajor de la meua infantesa i adolescència, D. Guillem (em costa recordar el llinatge) Torrens m'ha menat a recordar una missa que li vaig servir davant la mar de S'Estanyol, un capvespre estival amb fullaca de pi. I els altaveus quasi crònics de tota una època -el temps dura més quan ets tan tendre-

anunciant la Tómbola pro-temple Estanyol, les mínimes andròmines de fusta d'olivera, de randa o de plàstic que s'hi guanyaven i formaven part de la decoració dels passejants per les festes populars d'aquells temps a Plaça.

Nosaltres li dèiem Es Ganso, i quan va re-obrir, em sembla que eren els locals de l'Acció Catòlica, però just m'ho sembla, el Centro Cultural Recreativo, aquest va esdevenir el Club des Ganso, o, per extensió, dels Gansos. De la mateixa manera, les seves intencions, que imagin pedagògiques i protectores davant les noves modes i morals, degueren topar amb la celofana vermella i blava sobre els llums, els discos, al primitiu pick-up, de Roxy Música, Nino Bravo, Jeanette, Mochi (los que se van...) i el ball d'aferrat... allà he presenciada alguna de les més tòrrides escenes de desig i passió de la meua vida, allà quasi m'ofec amb la meua primera ginebra doble...

També el tenguérem com a professors de religió a algun curs als frares. Els redactors de la primera època de la revista Agora trèiem de la sala de la multicopista proves dels clixés de les preguntes dels exàmens, i ell va ésser l'únic, que recordi, que descobrí la treta.

D'aquesta època data el record més impressionant que en guard, de Don Guillem, un dia, sortint del guió marcat pel llibre de text, ens sorprengué afirmant que el Bon Jesús (Déu?) jugava amb els homes com un nin amb un carrerany de formigues, posant-los obstacles i, quan ja canviaven el camí, tornat-los-ne a posar...

Sempre m'he demanat quin moviment de la seva ànima, quina pertorbació, va provocar aquella expressió, quasi sortida de to, quasi confidència, què hi havia al fons d'aquell alleujament... Mai no ho sabré, però és precisament aquesta anècdota escolar el que representa per a mi el fet d'haver-hi un home de carn i os i sentiments i dubtes rera la màscara del personatge, quasi comparsa, en l'escenografia de la memòria.

En la penombra de l'aurora, amb l'excitació d'haver-nos, els infants,

aixecat més prest de l'habitual, dins el truí de les matances, amb l'estrany, mític, prestigi del seu ofici de matador de porcs, record l'amo N'Andreu Barceló, Curt o Curtet. Sempre va tenir, entre el trafec del seu mester d'artífex i director del ritual de la mort i desmembrament de la bèstia, un moment per una berba, una paraula amable, per lliurar a la patulea infantil el preuat trofeu de la coa de l'animal. Tenia bona mà pels nins, com un amor o un instint natu-

ral que nosaltres sabíem percebre. Pocs mesos abans de morir despertava en el meu fill de pocs anys la mateixa confiança natural, l'enjogassament, el do de la rialla, s'hi entretenia i hi passava gust. Així vull que visqui en la ciutat de la memòria. No ha d'haver-hi, per tocar a les portes del cel, millor tresor que els calls de la feina feta i balquena de rialles de nin...

Miquel Cardell

FABRICA DE JOIERIA GARAU (Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

OR EN PES

Cadenes a 1.650 pts. gr.

Aros llisos a 1.500 pts. gr.

Pulseres Isabelines o Calatrava a 1.650 pts. gr.

Aliances llises per a casaments des de 3.500 pts. cada una

Cordoncillos mallorquins des de 32.000 pts.

Clauers de plata des de 1.500 pts. unitat

Plaques de plata des de 700 pts. unitat

Cadenes de plata des de 1.000 pts. unitat

Pulseres Esclaves de plata d'home des de 1.900 pts. unitat

Amb gravat gratuït i al moment

Llistes de Noces, Comunions i Naixements

C/ Born, 29 (Llucmajor)

Tel. 66 04 03

LA FINESTRA

SAU, SOPA I ELS PETS: TRES ANYS NO PASSEN DEBADES

Són les onze d'una nit primaveral en un pavelló d'esports de Sa Pobla. Milers de joves, al.lots i al.lotes d'entre 13 i 25 anys, vibren d'entusiasme: a cops de rock, salten i contorsionen els seus cossos joves i trepidants. Dalt de l'escenari, amb força de decibelis i luminotècnia, Carles Sabater i els seus canten, es belluguen, gesticulen, provoquen i inciten tot oferint un espectacle esclatant i participatiu.

Els, a dalt, són «Sau, els vigatans que triomfen cantant en català a ritme de rock and roll. Elles i ells, a baix, apilotats a la pista i enfilats per les grades fins al límit, són els tendres seguidors que encenen bengales quan la música s'alenteix i que onegen senyeres estelades quan el ritme esdevé vibrant. Tots sabem de cor les lletres i les melodies dels seus ídols musicals. Les han apreses un poc a l'institut —potser amb la complicitat de qualche professor o professora que els engresca— i un molt per la RAC 105 o algun programa amb personalitat pròpia. Tots junts, els de dalt i els de baix, són l'exponent de l'èxit que té el nou rock català a Mallorca.

L'estiu passat, la plaça de Sineu es va omplir de gom en gom per donar una càlida acollida als giro-nins de «Sopa de Cabra». Totes les previsions s'havien esmicolat davant la presència massiva d'un jove arribat de per tot Mallorca. Per Sant Jaume, la plaça de toros d'Alcúdia va encabir una gernació que aplaudia «Els Pets», aribats des de Constantí amb el seu estil i el seu missatge divertit, combatiu i provocador.

No fa tres anys, pel maig de 1990, «Els Pets» i els «Sopa» aterraven musicalment a Mallorca amb una actuació a Lluçmajor. Ho feren colze amb colze amb els mallorquins de «La Fosca» i «Ocults». Malgrat l'escassa diferència de temps entre ahir i avui, ja som en «una altra època». Els temps, ni que sigui amb tres anys, han canviat. Hem fet passes per completar una peça que ens faltava en l'àmbit de la cultura de masses. Que ningú es cregui que hem tocat amb un dit en el cel, però és ben clar que també musicalment som més a prop d'esdevenir, senzillament, normals. És a dir, no tan dependents, senzillament, com els «altres».

MACIÀ GARCÍAS

EXCURSIÓ A L'EXPO VISITANT ANDALUSIA

-Parc de Doñana
-Escola Eqüestre de Jerez
-Córdoba i Granada

Sortida: dia 5 de juny

Arribada: dia 12 de juny

Preu: 69.500 pts.

I ara també al SUPERMERCAT
PROHENS de dilluns a divendres
de les 19 a les 21 h. Tel. 12 01 64
LLUCMAJOR C/ Maria Antònia
Salvà, 38 Tel. 26 74 50 — 26 54 58
S'ARENAL

SA PERXA, S.A.

CARNISSERIA FÀBRICA D'EMBOTITS

SOBRASSADA, CAMAIOT,
BOTIFARRA, BOTIFARRONS,
SALSITXA FRESCA, PINXOS, etc.

Avd. Carles V, s/n - Lluçmajor (Tel. 66 20 64)
Avda. Mediterráneo, 28 - S'ESTANYOL

Nota d'aclariment

El mes passat, l'ou nial major el se'n va dur el responsable d'imprimir la revista amb la microscòpica lletra amb què va presentar aquesta secció. Per tal motiu, a pesar d'algunes descontextualitzacions que es puguin produir, optam per reproduir íntegrament «La senalla dels ous» del mes de març.

LA SENALLA DELS OUS

1-L'èxit de la Rua i del Carnaval pel que fa a animació, participants, originalitat i bulla. S'ha vist que les rialles, quan la gent s'hi posa, no tenen aturall.

2-La importància que ha agafat la televisió llucmajorera en el debat polític local, oberta a totes les tendències i opinions.

3-La possibilitat que tendrem de convertir-nos en persones noves de cap a peus amb la clínica de cirurgia plàstica de Son Verí i la universitat privada internacional. Doblers hi hagi!

4-La bona tasca dels tallers de minusvàlids del centre Migjorn, ara instal·lats al molí d'en Gaspar.

5-Els èxits esportius del jove Joan Quintana Oliver, que dia catorze de març ha de córrer el campionat d'Espanya de camp a través a Santander.

6-Els nous llibres de poemes que trauran a la llum els dos Miquels poetes de Llucmajor: en Cardell ha de publicar TBO a can Moll i en Bezares veurà editat Crònica del desfici a Columna. Tot, abans de Sant Jordi.

1-Les telefonades, passes i gestions que fa el regidor de cultura devers el "Balears" i "Ultima Hora" perquè li publiquin l'autobiografia a la Gran Enciclopèdia de Mallorca. La llegirem en sortir la M.

2-El perillós racisme que pot esclatar a s'Arenal si les autoritats municipals no val alerta amb la forma de fer i explicar la neteja de l'antic hotel Maracanà.

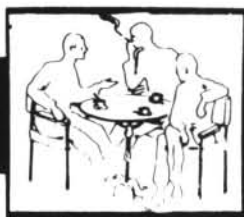
3-L'exhibicionisme d'en Rabasco fotografiat damunt la camilla de donant sang. ¿Tan gran i tan llenguallarg i encara no sap que les bones obres només ho són si es fan amb humilitat i sense manipular-les, fent-ne bandera partidista?

4-Les informacions que de tant en tant ens adverteixen dels perills que suposa rebre una transfusió de mala sang. Si vos veis arribats al cas, sol·liciteu-ne garanties de qualitat.

5-La sàvia explicació que dóna el refranyer popular sobre l'extensió d'ASI per Calvià: "Tots els mals s'encomanen" "No s'apleguen que no s'assemblin" i "Hostes vengueren que de casa ens trageren".

6-El secretisme que envolta les finances d'Ifebal, inclòs el sou de Gaspar Oliver com a president d'aquesta empresa pública. Per ara, ni l'oposició parlamentària ni l'opinió pública tenen control sobre aquests doblers de la Comunitat Autònoma.

XERRADES DE CAFÈ

A la fi ha plogut!
 -I bona que ha estat, aquesta ploguda.
 -Diuen que per abril, aigües mil...
 -Però va ploure pel maig.
 -Era a la darrereria, i no val filar tan prim.
 -Per cert, has anat cap vegada pel camí de la depuradora de Son Gall, quan ha plogut un poc?
 -No, no hi tenc cap feina per allà.
 -Idò estàs bé, perquè tots els que tenen alguna necessitat d'anar-hi tornen que fan llampons.
 -Sí? o hi surten bubotes, de per allà?
 -Pitjor, perquè el que surt per la carretera és una aigua tan pudenta que no hi ha qui s'hi acosti.
 -I d'on ve aquesta aigua?
 -Pareix que ve de ses canonades del clavegueram de tot el poble, que quan plou netegen tota la merda, la fan córrer i la duen tota a la depuradora de Son Gall, però no la pot absorbir, i la tira a l'avenc de la carretera de Son Marrano, que tampoc no la vol, s'escampa per tot el camí i no s'hi pot passar, perquè l'olor que fa, no és de colònia, no.

-Home, és que això de Son Marrano és un nom que ja ho podien veure, per qualche cosa li posaren...

-Bromes a part, és un problema molt greu, que sembla que el nostre Ajuntament no sé què espera per resoldre...

-Diuen que un dels temes prioritaris que han d'adobar en primer lloc és aquest.

-Jo no ho sé, perquè en tenen tants d'apuntats, que aviat no sabran quin han d'agafar primer.

-Diuen que aquest, el resoldran aviat.

-I com, cercant un altre avenc?

-No, sembla que ara faran un embassament o una piscina molt grossa i hi anirà aquesta aigua bruta.

-Idò sí que n'hi haurà, de moscards en l'estiu!

-Cap d'ase! Si aquesta aigua, després anirà a la depuradora i quedarà així com pertoca.

-Però, al final, com quedarà l'aigua?

-I jo què sé! Allà on va l'altra!

-A s'avenc, dic jo, i tornam estar a les mateixes

-Tu que saps si l'enviaran a So n'Antelm?

-Sí, perquè, segons diuen ho tenen previst.

-Diuen tantes coses que un ja no sap què pensar, perquè el que és cert és que quan plou, fa molts anys que tenim aigua bruta per tot aquest camí.

-Et dic que el projecte ja es troba fet, que això s'adobà enguany...

-I qui és que ho diu?

-Fotre, els qui ara comanden a l'Ajuntament.

-També ho deien els altres, i jo no crec en cap. Tots els polítics són iguals. ¿Vols posar missions que primer haurem de pagar la contribució abans que veure aquesta piscina d'aigua bruta?

UN QUE ESCOLTAVA

SPORTS
ca'n salom

CORDELLERIA I ESPARDENYERIA

C/ Músic Joan Xamena, 12. Tel. 66 14 84 (Llucmajor)

PETITONS

**ARTICLES
 INFANTILS**

**LLISTES
 NAIXEMENT**

De 0 a 10 anys

Plaça d'Espanya, 46 - Tel. 66 18 59
LLUCMAJOR

**TALLER MECANICO
 NOGUERA**

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Ensenyat

Servei Automòbils

C/ Ripoll, 30 - Tel. 66 22 13

piva motor s.a.

**bonnin
 Sanso**

AGENCIA INMOBILIARIA
 ESTATE AGENTS
 A.P.I.

**COMPRA I VENDA
 DE CASES I
 TERRENYS**

C/ Guillem Forteza, 6
 Tels. 20 00 07 - 20 07 61
 Telefax: 20 04 01
07010 PALMA.

El centre de formació ocupacional «Migjorn»

Aprendre a Viure

Des d'un principi, «SA NOSTRA», Caixa de Balers, havia tengut en el molí d'en Gaspar una obra social centrada en l'aspecte cultural i de protecció al nostre patrimoni; això no obstant, en un moment determinat l'entitat bancària va plantejar-se la necessitat de cercar-li una nova funció social per Lluçmajor. Per això, es va procedir a la signatura d'un conveni de cessió per part de «SA NOSTRA» d'aquestes instal·lacions al consitori llucmajorer i, el mes d'octubre de 1991 es va inaugurar, a les dependències el Molí d'en Gaspar, el nou Centre de Formació Ocupacional «Migjorn», després d'haver estat, gairebé dos anys, ubicat a una antiga fàbrica de sabates del carrer Historiador Terrassa.

GESTIÓ I AJUTS ECONÒMICS

És un centre gestionat per INTRESS (Institut de Treball i Serveis

Socials), subvencionat pel 052 sobre la Renda de les Persones Físiques que depèn del Ministeri d'Afers Socials, i en conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Lluçmajor, el qual aporta una subvenció a més del local, manteniment i furgoneta per als desplaçaments de l'alumnat.

PERSONAL I ALUMNAT

Actualment, aquest Centre compta amb el següent personal: Francisca Cuenca, és la directora i psicòloga; Antònia Amengual, assistenta social; i tres educadors, Tomeu Rigo, Amàlia Sánchez i Martina Fornés, a més d'una auxiliar administratiu.

Són vint-i-un els alumnes que integren la matrícula, provinents de tota la comarca: Lluçmajor, Porreres, Algaida, Santanyí, Montuïri, Manacor, S'Arenal i Badia Gran, amb aquest horari: de 9 a 13 hs. i de 14'30 a 16'30 hs. de dilluns a divendres.

PROGRAMES

Dos programes són els portats a terme pel «Migjorn» el primer, anomenat de FORMACIÓ i el segon, d'INSERCIÓ LABORAL. Quan un arriba, comença pel primer programa que consisteix en un entrenament d'hàbits laborals constituït per tres blocs o àrees: TECNOLOGIA, que inclou els tallers de fusteria, neteja i jardineria, tots tres treballats els matins. La segona àrea s'anomena ACADEMICA que abraça activitats bàsiques (funcionals) eminentment pràctiques, tècniques instrumentals com aritmètica, sempre aplicada (comptes, consultar la guia telefònica, canvi de moneda...) El tercer apartat del programa de formació és el que es coneix per AUTONOMIA, en el qual l'alumne aprèn hàbits d'higiene personal (pentinar-se, vestir-se) així com autonomia social (relacions amb altra gent, parlar en públic, superar la timidesa...) ja que l'objectiu fonamental d'aquesta àrea que el nin/a faci una vida el més normal possible. Aquestes activitats es realitzen els horabaixes i tots els alumnes passen diàriament per totes tres, encara que l'horari és sempre flexible.

Un cop assolits els objectius del primer programa es passa a treballar el d'INSERCIÓ SOCIAL, objectiu específic i determinant del Centre. En aquest, s'ocupen d'aprendre sobretot una sèrie d'hàbits laborals, començant sempre pels més senzills (no desbaratar els companys a la feina, treballar de forma correcta...). El personal del Centre es dedica a visitar les empreses, explicant el mètode de feina que han emprat, els tipus de contractació que existeix amb persones amb deficiències i quan surt un lloc de treball es fa un programa destinat a aquest nin/a i hom l'entrena (si és possible al mateix Centre) per

al treball en qüestió. S'ha de tenir en compte que el seguiment no s'acaba mai encara que l'alumne arribi a tenir un lloc fixe a l'empresa, cada cert temps manté contactes amb personal de «Migjorn» per tal d'aclarir dubtes, solucionar possibles mancanes, etc...

En aquests moments hi ha vuit alumnes que treballen i la resposta de les empreses sempre ha estat positiva. Hi ha dos al.lots que han estat contractats per l'Ajuntament de Lluçmajor, una al.lota treballa a un conegut restaurant, un que té un contracte fixe amb una altra empresa llucmajorera, dos més a una empresa d'Algadia i dues a una empresa de Cattering prop del Polígon, a Ciutat. tots ells es troben molt a gust als respectius lloc de treball i han passat a sentir-se útils i a col.laborar econòmicament amb les seves famílies. A més dels contactes amb les distintes empreses s'han d'esmentar els propis entre el personal del Centre de Formació Ocupacional i les famílies que també en general col.laboren amb molt d'interès amb la tasca dels seus fills/es.

En l'actualitat, es fa un projecte sobre el molí de cara al pròxim curs, per mostrar-lo com a lloc de visita-museu a excursions de col·legis, viatges organitzats, etc.. ja que són els nins/es qui tenen cura del manteniment dels jardins i de la conservació de les eines i aparells del molí.

INTEGRACIÓ

La Directora, F. Cuenca ens explicava que hi havia molta diferència

entre els nins/es que havien estat escolaritzats, sobretot els provinents de centres d'integració i els que feien només vida de casa. Aquests darrers han fet un canvi molt positiu des que acuden al Centre de Formació

perquè tenen molts més estímuls i l'aprenentatge, dia a dia, els ha suposat una adquisició d'hàbits i de coneixements que, altrament, no haguessin tingut.

Catalina Font

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
Divendres horabaixa (16,30 a 20 h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

JAIME LLULL RODRIGUEZ

*INSTAL·LACIONSELECTRIQUES

Enllumenat
Instal·lacions d'energia solar
Muntatge de quadres elèctrics
Antenes TV

* INSTAL·LACIÓ DE COMPTADORS

Canvis de tensió
Contractació de comptadors

C/. Gómez Ulla, 45 - Tels. 66 17 92 - 24 22 86

Al veure el meu nom a l'article «Llucmajor té tres refugis de caça» publicat a aquesta revista del mes de març, voldria ampliar el contingut de la publicació perquè és molt més ampli i per això deman a la direcció de la revista que publiqui, si no hi té inconvenient, el següent:

Diverses són les causes que han impulsat a fer el REFUGI DE CAÇA.

Sense senyalar un ordre de preferència, cada un dels lectors podrà establir el seu, enumeraré els següents motius:

a) Falta de respecte d'uns caçadors i d'uns no caçadors als propietaris i a la propietat. Es fan males contestes, insults i fins i tot amenaces. Comentaris o advertències, digau-ho vosaltres, de la més pobra educació o falta de seny, «Mira com acaben els guardes de la Societat».

b) Falta de bona voluntat d'uns caçadors i sobra d'egoisme: maten gallines, coloms, tota classe d'aviram que se posa al seu abast. Quants de

propietaris han anat a queixar-se, per aquest motiu, a la directiva de la Societat. Alguns d'ells públicament a les Assemblees Generals de Socis que es feien anualment, a més maten moixos sense importar que estiguin ran de les cases, ni que hi hagi un propietari que el desitgi allà. Es potencialment un competidor tota classe de selvatgina. Trepitgen els pocs sembrats que encara hi ha, sense cap mirament.

c) Fins i tot la Societat posà gàbies per agafar moixos, al lloc que millor els semblà, sense tenir en compte l'opinió dels propietaris. Segons es comentà, unes quantes gàbies foren espenyades.

d) Els caçadors reben suport d'una Societat i a més de la Federació per aconseguir el màxim al seu favor. Els propietaris estan sols, indefensos, ningú no els allarga una mà. Cap organisme demana reivindicacions d'autoritat pels propietaris.

e) La Societat amb una quota d'unes 40.000 pts. a l'any, pagades a l'Ajuntament, disposa d'uns terrenys per practicar la caça i ha anat rebent de l'Ajuntament una subvenció anual de fins 300.000 pts. Per contra els propietaris paguen la contribució i no reben pràcticament ni una senalla d'escombraries dintre d'un clot del camí, com a senyal que també pensen en ells.

f) Les construccions tan abundants i moltes d'elles sense control i fins i tot il·legals, reproveix una circulació de vianants per fora vila, i aleshores es produeix una invasió de finques, ja no de caçadors, sinó de tot tipus de gent, cercant espàrecs, caragols i també qualcheu cistell de fruita. D'aquella fruita que l'amo ha cuidat en tant d'esment i quant li costa!!! Aquesta moguda dóna com a conseqüència, pedrees de les parets tomades, branques d'arbres rompudes, i per damunt tot empenyades per l'amo quan va a fer una collida de fruita, o verdura i comprova que li han estat al davant. Bosses de plàstic, pots de llauna, papers, botelles de vidre, geleres, cuines, cadires, televisors, etc. És el que es veu escampat pels camps.

g) A més les construccions il·legals denunciades i que no s'aturen els continus robatoris, ovelles mortes per cans incontrolats, ens mostren clarament la falta de vigilància al camp, sembla que tot és de tothom, això sí, excluint la feina, i ens fa perdre la confiança amb les autoritats que no saben, no poden o no volen imposar un ordre.

h) Que ens diuen que la solució és tancar les finques. No és ver, ja que o bé boten la paret o obrin les barres i a més les deixen obertes, no sé si per més befa, i si estan tancades amb pany i clau, les empen com escales per botar, fent-les així mal bé; si hi ha enreixat el tallen, no falta molt d'enginy per fer tot això.

i) I tocant la part sentimental diré que qui ha estat afectat d'anar al camp, temps enrera, tindrà el suficient record d'aquelles vibrants, alegres i conjunts cantories a trenc d'alba, de pinsans, cadernerres, etc..., el giscar de les mèrleres, preveient qualcheu perill o el cant de la perdiu mascle reclamant al seu costat la presència de femelles per escollir d'entre totes la millor, la destinada a la reproducció.

I a la nit sentir el cant llunyà d'una òliba, mussol o el penetrant giscar del xoriguer, que al mateix temps que avisa de la seva presència pregona a tot arreu el seu desig de trobar companyia, l'instint l'avisa que així ha de ser.

AL COMPRAR UN COCHE DE LUJO, EL REGALO DE ROVER ES EL MAS PEQUEÑO.

Habrà quien no se lo crea. Pero es tan cierto como el estilo, el confort y la tecnología del Rover 827. Tan verdad como el exclusivo equipamiento de un gran coche de lujo.

Ahora, al comprar un Rover 827, sin modificación de precio, Rover le regala un Mini Cooper. Si está pensando en comprar un gran coche, en Rover ya tiene dos.

ROVER 827
EL ESTILO DE LA TECNOLOGIA
Desde 4.700.000 Ptas*

* Precio final recomendado, IVA y transporte incluidos. * Sólo válido para unidades disponibles en stock de los modelos Sterling y Vitesse.

ILLA MOTORS, S. L.

Avenida Caballero Ramón Bonmartín, s/n. - Teléfono 88 01 48
07022 LLUCMAJOR (Mallorca)

Ara els cants que més abunden són les tonades de «flamenco» enlairades per la veu metàl·lica d'un casete: «Ay... ay... ay...» i davant tants de gemecs tot flora queda immòbil i la fauna queda muda i astorada amb ànsies fortes de conèixer el final d'aquest caramull de gemecs.

I que me'n direu de les fumigacions, quin bé han aportat a la fauna salvatge! Mixomitosi, Neumonia Herpàtica Vírica, armes molt amillorades, municions més mortíferes, més fàcil desplaçament (en cotxe, abans a peu, o amb bicicleta), o sia més caçadors.

Tot això reporta una terrible pressió a la caça, que avui en dia enrera es troba amb les mateixes condicions de defensa que sempre ha tingut, les ales, les cames, o l'instint. Massa avantatge per a uns i molt poc per als altres.

Per això per defensar aquests drets de llibertat i seguretat que volem nosaltres i pels animals que amb el nostre consentiment podran viure amb pau dins ca nostra és pel que hem ofert les nostres propietats per

REFUGI DE CAÇA. En arribar al camp volem estar acompanyats de l'alegria del cant dels ocells i de les corredisses dels conills, perquè hi ha lloc per a tots. Podem viure uns i els altres amb pau i harmonia.

Llorenç Socies

Glosa feta al dinar-trobada de tots els llucmajorers i llucmajoreres nascuts l'any 1943.

Començà es nostro estol
dins es mateix anys sa vida
i l'any qui ve, si Déu vol
aquest esbart farà mig «sigle».

Un altre any ja hem passat
complir anys no és desgraci,
amic no estiguis assustat
mentre sa perdiu et canti.

Cavallet quan eres jove
sempre en tenies ganes,
ara jugues una estona
i et tremolen ses cames.

Ja no tornaran aquells anys
que guanyàvem a sa feina,
sempre a punt teníem s'eina
i podíem fer molt jornals.

Ara la feim a poc a poc
i la feim a consciència,
ja mos ha fuit aquell foc
i tenim més experiència.

Tots tendrem ses coses clares
no moshem d'acovardar,
mentre no mos banyen ses sabates
quan el traguem per pixar.

Si un dia sentiú mollor
amics meus això té cura
sa medicina millor
és canviar de pastura.

Jo em tenc per un poc entès
mai crec en es moix set cames,
ses dones del quarante-tres
de cada any tornen més guapes.

No m'agrada dir mentides
ni vos vull tirar floretes,
ara sou més atractives
que quan éreu jovenetes.

Altra volta tots reunits!
junts hem passat una estona
que ho poguem fer molts de pics
i amb salut mos tornem veure.

Miquel Monserrat Clar

TALLERS CAÑELLAS — ROTGER

SERVEI OFICIAL

FIAT

Durant el mes d'abril FIAT vos dona el finançament més avantatjós de l'any.
Si voleu comprar un cotxe no dubteu de visitar-nos.

C/ Hispantat, 19 -
Plaça Reina Maria Cristina, 12 - B

Tel. 66 06 47
Tel. 26 89 12

(Llucmajor)
S'ARENAL

Elena Avendaño Molina, fisioterapeuta del Centre de rehabilitació

N'Elena Avendaño Molina va néixer a Córdoba (Argentina), filla de mare italiana i pare argentí. El 1973 va obtenir la llicenciatura en Fisioteràpia a la Universitat de Córdoba i aquest títol li fou homologat posteriorment a l'Estat Espanyol.

Fa un any i mig que va venir a Lluçmajor amb la finalitat d'exercir la seva professió de fisioterapeuta al Centre de Rehabilitació. És casada amb n'Ignacio (administratiu del centre) i té dos fills: n'Agustín i na Luciana.

-Per què venguéreu a Mallorca?

-El fet d'emigrar sol esser per inquietuds, per cercar nous horitzons, per instint de superació..., aquest era el nostre cas, i també perquè el meu país econòmicament està cada vegada pitjor. Jo havia de fer feina a dos o tres llocs per poder viure.

Decidírem venir el 1987, aquí hi teníem un conegut. Primer va venir el meu marit i després nosaltres tres.

-Va ser molt dur el canvi?

-No, en absolut... jo em vaig adaptar ràpidament, tant a nivell personal com a professional mai no he tengut problemes d'adaptació. Tampoc no hem tengut problemes lingüístics, hem vengut per quedar-nos i ens integrarem al màxim. Els meus fills estan encantats amb l'escola i amb els seus amics.

Quan jo era adolescent vivia en un poble i sempre m'ha agradat la tranquil·litat. Per altra banda, nosaltres no deixàrem un gran entorn d'amistat, no som partidaris de fer molta vida social i per això no experimentàrem grans canvis.

-Ja havíeu treballat la fisioteràpia a Argentina?

-Sí, després d'acabar la carrera vaig treballar durant tretze anys a un hospital-escola de Córdoba. També vaig ser col·laboradora-docent a la IIa Càtedra de Traumatologia i Ortopèdia de la Universitat Nacional de Córdoba, on donava classes teòrico-pràctiques sobre la meua especialitat: la rehabilitació i la fisioteràpia.

ES RECUPERA LA CAPACITAT FÍSICA I PSÍQUICA MITJANÇANT EL MOVIMENT

-Què fa una fisioterapeuta?

-Aplica procediments manuals i instrumentals destinats a prevenir, millorar i recuperar la capacitat física i psíquica de les persones mitjançant el moviment.

-Quins tipus de pacients teniu a Lluçmajor?

-Les patologies més tractades són: l'artrosi de columna, l'espatlla, el genoll, la correcció de la columna vertebral, les fractures simples i amb osteosíntesi, la tendinitis... les lesions esportives són freqüents entre els més joves.

-Quina és la finalitat del centre?

-La de comunicar a la gent del poble que hi ha una persona que procura estudiar amb atenció la patologia de cada pacient i que vol donar a conèixer que la fisioteràpia no és solament un massatge, perquè els mas-

satges ajuden a afavorir la circulació i a relaxar la musculatura però no curen si no es fan servir també els aparells antiinflamatoris.

El centre té aparells electrònics: laserterapia, microones, corrent, tracció electrònica...

-I com veis els pacients llucmajorens?

-Són ben amables, els pacients parlen molt amb mi, jo no els veig gens tancats i sempre procur estudiar amb molt d'interès cada cas en particular, ja que cada un ve amb molta predisposició per curar-se.

En aquesta conversa cordial va ser fàcil de descobrir que n'Elena Avendaño vol oferir tot allò que sap en benefici de la gent que ho necessita.

Coloma Julià

HAMBURGUESES
«PERROS»
«PINCHOS»
«PEPITOS»

Provin la nostra
CUINA RAPIDA, ÉS TROPI!...

Obert tots els dies

Servei de begudes i menjars
de qualitat a preus raonables

Avinguda Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR

TU L'HAS DUIT AL MÓN

SA NOSTRA li vol donar la
benvinguda amb una atenció especial

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

T&M INFORMATICA

C. Major 171 Lluçmajor

Tel. 66 17 15

Programació standard

fi a mida

Consulti preus

d'impressores, monitors

i subministres.

Ordinador AT 16 Mhz. amb disc dur de
44 Mb., monitor VGA i 1 Mb. de RAM.

139.900 pts. + I.V.A.

Impressora laser 8 p.p.m.

~~239.900 + I.V.A.~~ 199.900 + I.V.A.

Ordinador 386-25 amb disc dur
de 84 Mb., 2 Mb. RAM i monitor
VGA en color

~~329.900 + I.V.A.~~ 269.900 + I.V.A.

La cultura del menjar i del beure: el refranyer popular (i V.)

Jaume Oliver

Efectivament, i com quedava ben clar a l'anterior col.laboració, el refranyer popular és ple de dites, refranys i expressions que, a partir d'un llenguatge planer, originàriament referit al menjar o al beure, constitueixen patnes de comportament consells per a una millor gestió dels assumptes quotidians o explicacions de les nombroses relacions interpersonals on constantment ens movem: aquest d'avui n'és un altre recull ben expressiu. Recull que, acompanyat d'una senzilla explicació del significat metafòric, ens serveix per tancar aquesta sèrie de col.laboracions a la Revista «Llucmajor de pinte en ample», que no han estat altra cosa que una divulgació d'alguns aspectes de la conferència que obrí dia 30 de setembre de 1991 la VII Setmana de Gastronomia, organitzada per Obra Cultural Balear i patrocinada per l'Ajuntament de Llucmajor.

Vet ací els refranys:

-Bon vi no necessita ram: una persona competent o un producte de qualitat, per si mateixos, es donen a conèixer i tenen èxit (aquest refrany té el seu origen en el fet de que a les cases o cellers on venien vi col.locaven un ram de pi damunt el portal).

-Haver de menjar moltes sopes abans de fer una determinada cosa:

haver de passar molt de temps, haver de créixer o madurar molt o haver d'aprendre unes determinades tècniques abans d'estar en condi-

cions de dur a terme una determinada activitat.

-Déu dona pa al que no té dents.

-Déu dona faves al que no té ba-

LA CUINETA

CASA DE MENJARS

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi, Carnet... i una extensa gamma de productes de perfumeria

OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR

CENTRE ÒPTIC EXPOLENT

LENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIÓ

M. Paloma Garí
Optica Optometrista
Contactòloga

C/. Berga, 26 - Tel. 26 33 74

S'ARENAL

ram.

-Quan tenim blat no tenim sac i quan tenim sac no tenim blat: aquests tres refranys recorden que no sempre hi ha concordància entre els desitjos i la realitat, o entre la realitat i el que semblaria esser més lògic i coherent.

-Qui no pot segar espigola: és a dir, quan no és possible treure un profit gros d'un esdeveniment, com a mínim cal recollir un petit guany o compensació.

-Cadascú a caseva pasta i cuina així com vol.

-Cadascú a caseva sap quin pa l'assacia.

-Des teu pa faràs sopes: aquests altres tres resalten que, en darrer terme, cadascú és responsable d'allò que fa o decideix i, sovint, moltes actuacions són incomprensibles des de la perspectiva dels altres.

-Qui sopa d'altri espera, freda la menja

-Qui pa d'altre espera, no el menjarà ni pastat ni florit: aquest dos re-comanen no fiar-se massa dels altres.

-Qui canta a sa taula o en es llit, no té es sentiment complit: aquell que fa les coses fora de context i quan no toca, demostra una intel·ligència poc afavorida.

-Ses olives i ses dones, fora casa són més bones; és a dir, tothom desitja el que no té i té curiositat per allò que desconeix.

-Tenir es cap fet una olla de caragols: tenir el cap embullat, com si botàs tot al seu interior i no tingués repòs.

-Ja pots siular si s'ase no té set.

-Ja pots siular si es mul no vol beure: Malgrat exitsqui una motivació o pressió externa, tots hem de demostrar interès o un mínim desig per a les coses per poder aconseguir-les o fer-les.

-Val més un tord en la mà que mil cinc-cents que volen: és millor una cosa segura que molts de projectes i bones idees.

-Els bons menjars se'n duen els pesars.

-Morir màrtir morir fàrtir: aquests dos reculen la impressió general que enmig de dolors i penes un bon menjar consola sempre.

-Les sopes i les amors, les primeres són les millors: aquesta dita expressa que allò que es fa amb una major il·lusió cala més endins.

-Mesclar ous amb caragols: mesclar assumptes heterogenis que no tenen res a veure uns amb els altres.

-Tenir sempre ous o colomins: estar sempre ocupat o aficat en diversos problemes o també quefers agradables.

-Badall no ment: o son o talent o mal d'enamorament, o fastidi del present o desig de l'absent: significat prou explícit.

-Qui oli remena dits se n'unta: es pot entendre que aquell que maneja doblers d'altre amb falicitat n'hi poden quedar per a ell, o també, que tractar molt amb determinades persones fa que llur influència en nosaltres s'arribi a notar.

-Esser una cosa de pa amb oli: esser de poca importància.

-Negar el pa i la sal a algú: negar allò més necessari.

-Posar tots els ous dins un paner: arriscar-ho tot a una sola carta.

-Dur sa post al forn: responsabilitzar-se d'una cosa i tocar-ne les conseqüències.

-Cuina petita fa la casa gran: és a dir, una bona administració en el menjar i en el beure assegura una bona administració en tota la resta.

-Tenir la Seu plena d'ous: es diu quan s'ha fet qualche cosa molt important o que s'interpreta així, malgrat no ho sigui.

Es ben curiós l'ús de termes relacionats amb el menjar per expressar, metafòricament, una situació negativa o desagradable, un conflicte o una cosa que ha sortit malament. Per exemple;

-Un bon arròs, un bon bollit, un bon berenar, un bon brou, una bona pasterada, etc.

I també expressions:

-Escabetxar-ne un

-No vols brou, idò tassa i mitja

-Aixó és un glop mal de beure

-Cadascú té el seu os a rossegar

-Beure oli

-Beure-se cop com sa figuera.

Amics lectors, gràcies per la vostra atenció. Us desig que mai no us faltin vells amics que acompanyar i estimar, vella llenya que cremar i vell vi que beure. Pensau que de bons sopars n'estan plens els fossars i que s'ha de menjar per viure i no viure per menjar, i que no importa beure com un clot d'arena per apagar la set. No oblideu que la millor llenya és la d'alzina, el millor vi el de sarmen, el millor oli el d'oliva i el millor pa el de forment.

FINA

C/. d'Es Vall, 49
Tel. 66 11 58

BAR CA'N NADAL

(Nova direcció)

En Jaume i Na Catalina

Especialitats: TAPES I

BERENARS

Nicolau Taberner, 36 - Tel. 66 00 43

Gloses i Cançons

Glosa-Poesia

Fins a quin punt una glosa de quatre mots de vuit síl·labes no és una poesia? I... fins quin punt una poesia de les mateixes característiques, de quatre mots (abba) o de cin (aabba) no és una glosa o una cançó?

Al cap i a la fi Maria Antònia Salvà ha estat considerada per certs autors com una glosadora fina.

L'amic Miquel Sbert ens en parlaria quinze dies damunt aquest tema. Nosaltres no en parlarem gens. Ni tan sols de na Maria Antònia, però sí d'un altre poeta llucmajorer, un mestre d'escola, un enamorat de la llengua: Don Francesc Pomar.

Per casualitat ha estat en les nostres mans un llibre editat a Lluçmajor, fet a la Impremta Moderna, patrocinat per l'Ajuntament i la Caixa de Balears. Pensam que aquest llibret no va tenir la difusió que hauria d'haver tengut l'any 71 i que aquestes poesietes molt pocs les han pogudes llegir i això és una llàstima.

Me fa molta de gràcia una poesia (o una glosa) que l'autor titula «Un cas succeït». Record haver-la sentida recitar a Mn. Baltasar Coll, fa més de trenta anys a una festeta al Lloc Sagrat.

Un cas succeït

És una flor de barber.
Mirau-lo vora el carrer
tot ardit afilant l'eina.
És tant devot de la feina
que sempre en voldria fer.

Té la seva barberia,
sense fallar un sol dia,
com una copeta d'or.
Li faria mal el cor
si cap cosa hi desmentia.

Un mirall té de valor
que heretà de l'avior
i diuen comprat a fira;
un mirall que el que s'hi mira
no es coneix; té aquest gran do.

Té un sofà de forma estranya
duit de lluny, de fora Espanya,
on n'hi caben més de dos;
i data del temps famós
de Na Maria Castanya.

I en aquell recinte estret,
un rellotge de paret
té un cucut treu-cap treu-maga
que als clients les dóna en paga
cada hora el seu salutet.

Un senyor extern un dia
entrà dins la barberia
i el mestre per quedar bé
pensau que en tal cas tragué
de barber la fantasia.

En voleu de draps...;
repel per tots els costats,
aigua florida a balquena
copets per damunt l'esquena
i clenxa amb cabells rissats.

D'espolsar-lo no parava;
a lo darrer li penjava
el paraigua en el seu braç;
i el cucut per fer-li cas,
fent reverències, cantava.

Llavors vingué lo que cal
-pagar que és lo principal-
i el senyor de fora poble
de sa bossa, amb un gest noble,
va abocar tot el cabal.

El barber, vista esglaiada,
davant tanta doblorada,
com un que està somniant,
deia: -Senyor, no val tant
de vostè aquesta afeitada.

I el client tot seriós
an el barber tres-per-dos
li deia amb gran insistència:
-Preniu-ho, que, en consciència
tots els doblers són per vos.

Quan m'afeitàveu, li diu,
patint tant llarga agonia,
fent-me veure estels de dia
he promès que jo -Ho sentiú?
si d'aquí en sortia viu,
tot quan duc vos donaria.

major

Antònia Tsern

PERRUQUERIA UNISEX

C/. Major, 7 - Telèfon 66 13 59
LLUCMAJOR (Mallorca)

CENTRE DE PREPARACIÓ MATERNAL ATÈS PER COMARES

Carrer Rigo, 73 - LLUCMAJOR.
Tel. 66 24 90 (Dímarts i Dijous horabaixa)
Tel. 66 17 98 (particular)

Un sac de desbarats!

A la taula rodona sobre el projecte de GESA, d'una instal·lació d'una central tèrmica a S'Estalella, que es va realitzar el passat 3 d'abril a la Sala d'actes de l'Ajuntament de Llucmajor, per diputats de distintes formacions polítiques de les illes, tots coincidiren en la manca de dades per avaluar la necessitat imposada per GESA, de construir la nova central per abastir Mallorca de l'energia elèctrica i per descentralitzar Alcúdia davant una possible aturada d'electricitat.

Es va parlar de xifres de l'ordre de creixement del 7% anual en els darrers anys i d'un creixement del 3% per als propes. D'una anda es va manifestar que, possiblement s'hauria de construir una central tèrmica, per tal d'abastir aquest creixement i que el punt idoni, segons GESA, és s'Estalella, on s'hi hauria d'ubicar també un port de descàrrega per a gran tonatge, amb la degradació de la zona costanera.

Hem de tenir present que tots els grups polítics de Mallorca s'hi han manifestat en contra, ja que es tracta d'una zona declarada Espai natural, i tant GESA com el govern central, hi insisteixen.

Una solució per sortir d'aquest problema, segons alguns membres de la taula rodona era el transport en vaixells més petits al port de Palma

o Alcúdia amb un conseqüent augment del preu a causa del transport, però això només és traslladar el problema a una altra banda i no solucionar-lo. També es va parlar de la possibilitat de portar gas canalitzat o fil subacutàtic de la península, però sembla que es descarta a causa de les despeses, elevades, que suposaria. I jo deman: o és que una central tèrmica de nova creació és molt més barata?

També es va discutir que s'haurien d'analitzar tots els impactes econòmics i socials abans d'ubicar la central... però, senyors meus, mai no es va parlar del terrible i amenaçador impacte ecològic. Es varen analitzar unes dades de l'ordre del 0'5% al 0'8% de possibles energies alternatives, i creis que, amb la nul·la informació i escassa oferta d'aquestes energies, les podem implantar? ¿I, a més, creis que a GESA li interessa?

¿Per què als consumidors no s'ens educa per consumir l'energia de manera òptima? ¿Per què no se'ns diu i, a més, es potencia la instal·lació de bombetes que consumeixen un 80% menys que les estàndard, i a més, amb campanyes informatives d'estalvi energètic? ¿Per què no s'exigeix als fabricants d'electrodomèstics que facin llurs productes a baix consum?

Tot aquest estalvi, i també la xifra que es va comentar del 20% d'estalvi

a la indústria fa que sobri energia instal·lada per als pròxims 25 anys.

¿Per què els polítics actuals parlen d'arribar a una solució mixta, de central de carbó i de gas, si no a s'Estalella, a l'interior de l'illa, que de totes maneres s'haurà de fer?. En altres paraules, hem de torear el bou com millor sabrem. ¿I no trobau que seria millor agafar-lo per les banyes d'una vegada i no haver-lo de torear més envant?

Ens hem de plantejar d'una vegada, i no com fins ara que només sargim el jersei vell, i comencem a fernos el nou o, sinó, d'aquí a 20 o 25 anys el tendrem més vell i més apegat i a més sense cap solució clara.

En una paraula (un sac de desbarats) per manca d'informació i dades. Iddò, consultau, senyors polítics! consultau amb enginyers industrials, i sensibilitzau-vos del problema ecològic! Informau-vos sobre possibilitats d'altres energies alternatives i educau la població, perquè usi correctament l'energia i l'economitzi!

I en cap moment, no s'ha de deixar de fer front al bou, perquè si ens descuidam ens agafarà, i no us deixeu, senyors polítics, atropellar per Madrid, quan tenim el problema aquí i només des d'aquí li podem trobar solució.

Pedro Blanquer Sagreras

*Sabates
Ca'n Gramet*

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Talxaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

COLORINS

MODA
INFANTIL

C/. D'es Vall, 107

66 27 26

LLUCMAJOR - MALLORCA

Carpe Diem: una pàgina en blanc

Me resulta sorprenent contemplar els quilòmetres de paper que al llarg del segle s'han anat dipositant a les prestigioses biblioteques, per tal de transmetre a les generacions futures la saviesa de la humanitat. I és admirable la paciència amb què els monjos medievals copiaven els manuscrits d'altres germans seus. Ara bé, aquells volums valuosíssims, no només eren copiats, sinó que cada monjo afegia a l'obra original notes a peu de pàgina i ampliava o aclaria alguns conceptes, que segons la seva opinió el lector a qui anava dirigida l'obra no podria entendre.

Avui la situació ha canviat. A partir de Gutenberg, amb la impremta, s'han pogut fer milions de còpies, sense que hi hagi entre elles la més mínima diferència de contingut. Fins i tot, avançant molt més en el temps, podem dir que les fotocopiadores actuals han facilitat molt més la feina. Ara ja no feim circulars amb ciclostil, sinó que basta pitjar un botó i tot d'una te surt la còpia, ampliada, reduïda, en colors...

És sorprenent com avança la ciència. I evidentment, cap canvi tecnològic se dóna al marge de l'home. L'home també ha avançat. I avui no

només no tendríem paciència per fer les còpies que a l'edat mitjana feien els monjos, sinó que tal vegada, i per desgràcia, no som capaços de reinterpretar, no som capaços de donar la nostra opinió. Tal volta avui ens manca capacitat, coratge i interès per anar seleccionant, sistematitzant, reflexionant i criticant tot allò que se'ns presenta davant i ens afecta. Potser avui ens semblam més a les fotocopiadores, que amb una velocitat tremenda feim còpies i còpies del mateix. Com llegim el diari, avui? El llegim o el consumim? Moltes de vegades just miram els titulars, i ja no ens impressionen certes notícies crues, greus i dramàtiques... Tampoc no som sensibles davant els petits detalls o esdeveniments discrets, bells i virguers, que podem contemplar al nostre voltant i amb aquells que ens estimen. Sí, potser que ens hàgim convertit en simples fotocopiadores i ja ens costi molt passar les coses pel nostre sedàs subjectiu. Vivim el temps de la «praxi», de la pressa, però també, la nostra època és un temps de còpies. Cal reconèixer que som poc originals, que manquen artistes, pensadors, gent que expressi allò que sent, persones ca-

paces d'aturar-se un moment i demanar-se qui som, d'on vènc i cap on vaig... Tal volta hem perdut la motivació per ser nosaltres mateixos i hem optat per ser còpies... No val la pena. L'home ha nascut per ésser qui és: un subjecte personal ple d'emocions, sentiments, idees, invents, capacitats, llenguatge, coneixement, llibertat... I això que tots duim en potència, cal que se transpulli en la nostra vida quotidiana.

Hauríem d'aficionar-nos a deixar pàgines en blanc del llibre de la nostra vida i dedicar-les a pensar i a reflexionar tot el que ens va succeint. Potser aquesta sigui una actitud molt interessant a adoptar davant un món i una societat que de cada dia se va tornant més insensible i individualista. Som en un temps de canvis massa apassionant, i seria una llàstima que el visquéssim sense tenir-ne consciència. Tal volta avui sigui un bon moment per actualitzar, en el bon sentit de la paraula, la dita llatina del «Carpe diem»: que cap moment no ens sigui indiferent.

TONI VADELL

CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCIA

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02
LLUCMAJOR (Mallorca)

ESPORTS
LLOMPART

Espardenyeria

GRAN VARIETAT
D' ESPARDENYES,
PRENDES ESPORTIVES
I ARTICLES DE PESCA

C/. Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

1492/1992: 500 anys d'angoixa indígena

Manolo García Moreno
(Membre Comissió Anti-Vè
Centenari .Balears.)

A Amèrica i a Espanya es vénen desenvolupant gran quantitat d'activitats com a preludi a la commemoració del descobriment pels europeus d'aquesta porció del planeta, esdeveniment que s'ha convingut a nomenar l'Encontre de Dos Móns. Mentre les rèpliques de les carabelles de Cristòfor Colom travessen els mars repetint l'històric recoregut de l'Almirall fa cinc segles, les agències de premses internacionals continuen denunciant sistemàticament les condicions d'abandonament i misèria en què viuen els descendents dels indígenes aborígens que poblaven Amèrica abans que es «descobris». Quan arribaren els espanyols es trobaren amb diferents pobles que desenvolupaven la pròpia cultura. Els maies, els inques i els asteques eren els que tenien un major desenvolupament cultural. Eren llurs terres verges, riques en minerals, sobretot amb els cobdiciats or i plata; el moniato, el blat de moro, la carabassa, el tabac, era llur producció agrícola autòctona. Dades científiques ens han demostrat que en aquelles comunitats no existia la propietat privada de la terra, el treball era col·lectiu i el producte es distribuïa d'acord amb les necessitats de cadascú.

No hi ha dubte que abans que els espanyols arribassin a Amèrica, els indis no conformaven una societat salvatge a la qual havien de salvar

mitjançant la conquesta i l'evangelització. La conquesta va tenir en realitat un objectiu econòmic.

Espanya era un dels països més pobres d'Europa en aquesta època, havia sortit vencedora de la llarga guerra contra els àrabs. Els Reis Catòlics tenien grans contradiccions amb la noblesa i els senyors feudals mentre la burgesia, que sorgia a les ciutats i s'enriquia amb el comerç, constituïa la seva principal aliada. Consumada la Reconquesta, el gegant aparell militar creat per a la guerra quedava innactiu i demandava del tron més activitat.

La necessitat de tobar nous mercats per tal d'expandir el comerç, els factors que s'han enunciat abans i les Capitulacions de Santa Fe, per les quals s'establien els títols i les riqueses que obtindrien els futurs conquistadors, demostren clarament el caràcter eminentment mercantil de l'empresa que va concloure amb «L'ENCONTRE DE DUES CULTURES».

Podem reconèixer l'avanç cultural i econòmic que va significar aquesta conquesta, però no podem amagar que els espanyols es varen imposar amb l'espasa i el trabuc, s'apropriaren de les terres que poblaven els indígenes, varen introduir el treball esclau, varen practicar la persecució i genocidi mitjançant una política de sotsjutjament i aniquilament. Varen dur llurs malalties, les quals varen contribuir a mermar les poblacions aborígens i varen imposar, a sang i a foc, la seva religió.

Cinc segles més tard, es continua

despullant la població indígena de llurs terres i se l'obliga a viure a «reserves» amb terres de cada cop menys fèrtils, si pretenen mantenir-se com a comunitat, salvar les tradicions, l'idioma, la cultura. Molts dels seus membres són obligats a emigrar a les ciutats o a les zones rurals com a mà d'obra barata. Cinquanta milions d'aborígens habiten avui Amèrica. El vuitanta per cent viu en condicions d'extrema pobresa i es veu combatut, expropiat, perseguit i assassinat, no pels trabucs de 1492, sinó per armes modernes.

Segons un informe del Departament d'Educació dels EEUU s'assenyala «que és evident que els sistemes actuals no atenen de forma efectiva les necessitats educacionals, culturals, econòmiques i socials de les comunitats indígenes i que l'educació té una orientació occidental que ignora tota perspectiva històrica dels indis nordamericans i nadius d'Alaska. Després de 500 de l'esdeveniment, la cultura blanca continua imposant la seva política de dominació absoluta sobre la indígena que continua privada dels més elementals drets humans.

No es tracta de jutjar Espanya, de ponderar-la o de criticar-la per aquella aventura que va fer història. Del que es tracta és de mirar el futur i donar als indis el lloc que els correspon en la societat actual, desenvolupada econòmicament, tècnicament i científicament per a uns i empobrida per a uns altres.

PASTISSERIA

Ca'n Lluc

Sant Llorenç, 78 - A - Tel. 660669
LLUCMAJOR (Mallorca)

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEIGS

Informació: Tel. 66 03 17 - LLUCMAJOR

L'eterna cançoneta que se venia sentint als Plenaris des que PP i ASI es feren càrrec del govern municipal assegurant per activa i per passiva que la caixa forta de l'Ajuntament no tenia ni un duro, ara ha donat pas a una suma interminable de milions o milions que s'aproven a cada sessió plenària encara que sia per via d'urgència.

Per exemple, els dos convenis aprovats al plenari del mes de març per a la urbanització del polígon industrial i per a la construcció d'una depuradora mancomunada amb Campos. En ambdós casos es tracta de convenir que es firmen amb empreses que pertanyen al Govern Balear. I ja se sap, tant al Consulat de Mar, com a la Casa de la vila hi és instal·lat el mateix partit polític.

***

El mussolet no estén com el pressupost elaborat per executar unes obres pot augmentar quasi tres-cents setanta milions de pessetes en un any. Gestur Balear pressupostava per al passat Consistori la urbanització del polígon de Son Noguera en 570 milions de pessetes el gener de 1991 i ara, a finals de març del 92, quan es firma el conveni el pressupost s'eleva a 938 milions de pessetes.

Aquest augment repercutirà en el preu dels solars que GESTUR posarà a la venda. Els més barats costaran 6.750 ptes. el metre quadrat i els més cars 10.000 ptes. Aquests preus no són precisament una bona propaganda per a un polígon que arriba tard i en uns moments de crisi econòmica.

L'altre conveni, firmat amb IBASAN, obliga l'Ajunta-

ment a fer anar totes les aigües residuals de tots els nuclis urbans de S'Estanyol a la depuradora que se construirà al terme de Campos. Aquestes obres costaran 400 milions i el posterior funcionament de la nova depuradora anirà a càrrec de l'Institut Balear de Sanejament.

Davall la taula queden segurament les contribucions especials que hauran de pagar els veïnats de S'Estanyol i Son Bieló pel cost del clavegueram i també s'hauran d'afegir les quantitats del polèmic però ja aprovat cànon de l'aigua.

***

El mussolet vol esbrinar quants milions ens costarà als contribuents llucmajorers la «moguda» de l'hotel Marcanà. Aquesta història ha resolt el problema dels fems, de les rates i de la contaminació al casc urbà de S'Arenal, no oblidem que es tractava de donar compliment a una de les principals promeses electorals d'ASI.

La neteja i condicionament de les dependències del vell hotel i l'entrega de noves vivendes a les famílies gitanes allotjades al Marcanà suposaran, de moment, 28 milions de pessetes per a les arquitectes municipals. Si es pren l'exemple hi hauran cues quilomètriques per demanar vivenda a l'Ajuntament.

***

L'òliba, llegint la informació que la revista ASI dona del nostre regidor d'Agricultura, el Sr. Antoni Barceló, es va estranyar quan s'adonà que a la reunió que va tenir amb els pagesos per parlar de la necessitat de construir un refugi per als animals i potenciar els nostres productes agrícoles, el que tallava el bacallà era una persona a la qual ni els llucmajorers ni arenalers elegiren a les urnes i que el que feia el nostre regidor era d'escolà i perquè no hi hagi malentesos vet aquí textualment el final de l'escrit: «El primer punto fue el más debatido. Por parte de ASI llevaba la voz cantante Josefina González, como portavoz de la Comisión de Agricultura y nuestro regidor venga «de tomar notas».

***

El que no sabem és si el senyor regidor d'agricultura va anar a la reunió en representació de l'Ajuntament o d'ASI ni si organitzà la reunió l'ajuntament o el mateix ASI i, per tant, ens queda la curiositat de saber si la Comissió d'Agricultura ha mancat un nou càrrec o la cosa és deguda a l'organització interna del partit.

De totes maneres creim que quan s'organitzin actes públics amb regidors com a convidats de pedra i amb persones desconegudes com a portaveus, seria bo de clarificar si són cosa de l'Ajuntament o partidistes.

***

El Sr. Rabasco deia en unes declaracions fetes a la TVLL que la seva revista, ASI, se subvencionava amb l'ajut dels afiliats i dels anuncis de les cases comercials i deia textualment: «y tampoco considero de ética entrar en detalles ni en polémica. Yo tampoco le pregunto al Sr. Tomàs ¿cómo con un bar se ha podido hacer una casa de cincuenta y dos millones de pesetas, no entro en este tema».

Sí, senyor Rabasco, vostè ha entrat en detalls, però no

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS

CONGELATS

POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

sobre com se subvenciona la revista del donant de sang, sinó acusant vetlladament el Sr. Tomàs Garcias, i això, si com diu, troba que no és ètic, no ho hauria de fer.

***

El Sr. regidor d'urbanisme també ens parla de la falta d'honestedat de l'anterior consistori i que l'Auditoria dirà com estan les coses.

Aquesta auditoria fou demanada pels socialistes davant les seves acusacions. Han passat molts mesos i quan recorden a l'equip de govern que és necessari fer-la, aquest es fa el boig. És ben probable que no s'arribi a fer mai, la tan enunciativa auditoria, perquè això podria posar en evidència el possible ús polític que s'ha fet de dir veritats a mitges.

***

Iveient el vídeo, el falcó, el mussolet i l'òliba estan ben admirats de les dots oratòries i de la seguretat amb què ens parlava el nostre regidor d'ASI-PP llucmajorer. Però el que l'òliba no entenia (és la més despistada de totes tres) és com podia, el Sr. Rabasco trobar estrany que el Sr. Tomàs, amb paga de l'ajuntament i un bar a plaça, pogués fer-se una bona casa i, en canvi ell en conta com a anècdota que: «para que sirva de broma el otro día me decía el Sr. Tomàs. —'si usted trabaja, para ésto le pagan'»

Yo no llego a las 80.000 pesetas de sueldo, pocas cosas puedo hacer con esto, sin embargo tengo el coche rayado

y pinchado muchas veces y hasta que no gane más dinero, seguramente no podré pintarlo».

***

Si vostè amb aquests doblers pot pagar lloguer de pis, mantenir dona i al·lots, vestir com ho fa... vostè és el nou Mesies. Això és la multiplicació dels pans i els peixos. ¿No li pareix, Sr. Rabasco, que si el Sr. Tomàs és tan bon economista com vostè, amb la paga de l'Ajuntament podria mantenir la família i amb el que guanya del negoci i l'«ajuda» dels bancs, fer-se una casa?

***

La revista «LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE» ha criticat molt l'actuació de l'anterior consistori però mai no va parlar de la casa del regidor T. Garcias perquè creim que no s'han de fer acusacions que no es puguin demostrar o que no siguin opinions sobre un fet polític.

L'aviram d'aquesta secció, en sentir-lo parlar a vostè, ha recordat aquelles paraules que va dir el President del Govern, referint-se a ETA: «Para luchar contra esa gente hay que bajar a las cloacas». Nosaltres, ni hi baixarem, ni insultarem ni desqualificarem ningú, però no dubti que, seguint en la línia que sempre hem mantingut, opinarem, raonarem i criticarem tot allò que ens sembli incorrecte i les seves declaracions, Sr. Rabasco, no es poden desapropiar.

Renault 21 Gama. Promoción Aire Acondicionado.

Ven a verlo a:

BARTOMEU JAUME NADAL S.A.

Ronda Migjorn, s/n. Tels. 66 01 40 i 66 00 41
Sant Cristòfol, 6. Tel. 26 00 01 (S'Arenal)

CD Espanya III Divisió

Cada partit que queda, una final

J. Quintana

En el moment d'escriure aquestes línies acaba de finalitzar el partit, jornada trenta-una, entre el CD Espanya i el Penya Esportiva Santa Eulàlia. Al final del temps reglamentari s'ha arribat amb la victòria de l'equip elvissenc entrenat per Joan Seminario, per 1-2. El resultat ha estat totalment injust, perquè el quadre local no ha merescut de derrota, però així és el futbol i així cal acceptar-lo. El que és realment cert és que el conjunt que ara dirigeix Joan Tauler torna tenir onze negatius i és a una passa del descens.

En les darreres setmanes abans d'aquest encontre s'havien produït algunes novetats: després de l'alta de Joan Jaume, tants anys capità del CF Lluçmajor, li havien seguit les baixes de Nuñez, que fou fitxat de la UD Arenal i que no s'ha acabat de recuperar d'una lesió, i la de Felip, procedent del Linense i anteriorment del Mallorca Atc. per baix rendiment.

Abans, ja s'havia realitzat la baixa de Roca i d'A. Martí i per ventura d'algun altre que hem oblidat, però en qualsevol cas és igual perquè es va reincorporar Bussí i A. Clar que, malgrat les bones actuacions, sobretot d'aquest darrer, no han pogut fer res per salvar l'equip de la difícil situació on es troba.

És molt difícil per als jugadors, seguir un ritme amb tants negatius, la situació es complica, de cada ve-

CD Espanya (1991-92). Algunes d'aquests jugadors ja no formen part de l'equip

gada més i es pot dir a partir d'ara que queden set finals, tres a Lluçmajor i quatre fora, que són aquestes:

FORA

12-04-92:
Cardassar-ESPANYA
26-04-92:
Arenal-ESPANYA
10-05-92:
Platges Calvià-ESPANYA
24-05-92:

Atc. Balears-ESPANYA

A CASA

19-04-92:
ESPANYA-Poblense
03-05-92:
ESPANYA-Ferrerías
17-05-92:
ESPANYA-Mallorca Atc.

Quant a la classificació, a l'hora de fer aquest comentari, és la següent:

1. Elvissa	31	26	5	0	71	11	57	+27
2. Manacor	31	23	0	8	50	24	46	+14
3. Mallorca Atc.	31	16	9	6	44	24	41	+11
4. At. Balears	31	16	8	7	48	32	40	+10
5. P. de Calvià	31	14	9	8	51	26	37	+7
6. Portmany	31	16	5	10	34	29	37	+5
7. Sóller	31	15	6	10	47	30	36	+6
8. Alaior	31	13	7	11	43	29	33	+1
8. Cardassar	31	13	7	11	36	38	33	+3
10. B. Cala Millor	31	12	8	11	42	34	32	
11. Ferritlense	31	12	7	12	43	36	31	-1
12. P. Deportiva	31	10	9	12	32	35	29	-1
13. Ferrerías	31	9	9	13	39	38	27	-3
14. Son Roca	31	9	7	15	24	38	25	-7
15. Llosetense	30	8	8	14	38	49	24	-8
16. Arenal	31	6	11	14	26	34	23	-7
17. Poblense	31	7	8	16	28	41	22	-8
18. Espanya	31	8	5	18	31	51	21	-11
19. Seixan	31	8	4	19	26	42	20	-12
20. Cala d'Or	31	2	2	27	12	123	6	-26

Futbol d'empreses; «Tropical»

El Restaurant «TROPICAL» juga actualment la fase final del Campionat de Mallorca, futbol d'empreses, amb el privilegi d'haver aconseguit el segon lloc del seu grup. Malgrat haver anat el primer durant tota la competició, al darrer partit, jugat a Manacor contra el segon classificat, Restaurant «ES FORAT», es va perdre per 3-0, i la conseqüència d'aquesta derrota fou el subcampionat de lliga a 1 punt de l'equip esmentat.

Quant a la fase final, on participen els dos primers classificats dels tres grups que han disputat la lliga, el «TROPICAL» manté una trajectòria discreta i sense esperances per lluitar pel campionat empresarial de Balears.

Si bé es comença amb victòria contra el «MUNPER» d'Inca, els altres resultats fins a la data han estat derrotes quan ja hem arribat a l'equador de la fase final. El primer encontre de la segona volta, també contra el «MUNPER», es va empatar a 1 gol, i el «TROPICAL» solament ha sumat tres punts, tots contra el mateix equip.

Sembla que la fase final del campionat no és propícia al joc de l'equip llucmajorer, ja sigui per la categoria dels rivals o potser també per la manca de jugadors que estan en condicions en aquesta lligueta.

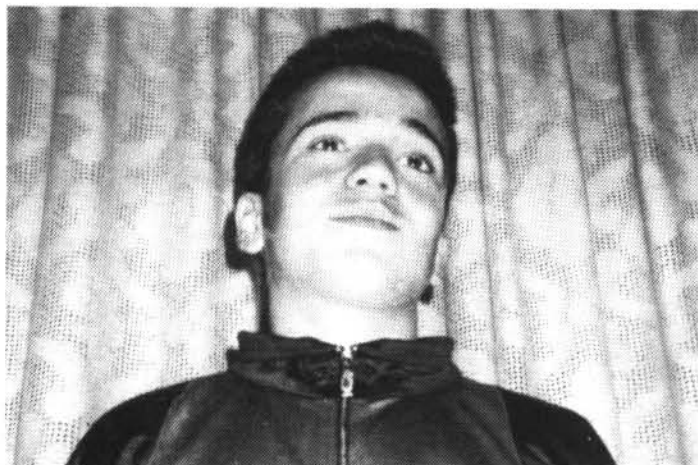
Poques vegades l'entrenador Biel Rigo ha pogut comptar amb tots els jugadors a l'hora de fer les alineacions i el pitjor potser hagi estat el fet de comptar solament amb 11 jugadors i mantenir tot l'encontre amb els mateixos homes.

Curiosament, el «TROPICAL» obté sempre al campionat de lliga uns llocs capdavanters i a la lligueta final, exceptuant una temporada, mai no aconsegueix una meritòria classificació.

J. Manresa

Joan Quintana, primer mallorquí classificat en el Campionat d'Espanya de Cross

Joan Quintana Oliver

El corredor llucmajorer, Joan Quintana Oliver, ha estat el primer mallorquí, segon de Balears i quart Nacional, en el passat campionat d'Espanya, celebrat a Matalañas (Santander).

Aquest jove cadette que només té quinze anys, malgrat la bona classificació final, no va tenir tota la sort desitjada ja que quan marxava entre els llocs trenta i quaranta fou desposseït, de manera involuntària, d'una sa-

bate, per un altre atleta que li anava al darrera i per això va perdre un temps preciós que l'hagués pogut ajudar a arribar amb l'eivissenc Cèsar Rodríguez al 35è lloc.

L'organització càntabra en aquest campionat d'Espanya va estar a l'altura de les circumstàncies encara que el circuit de Matalañas va resultar molt dur, amb moltes pujades i baixades. No obstant això, Joan Quintana, que com hem apuntat va tenir l'inconvenient de perdre uns segons importantíssims, va realitzar un temps de 16 minuts i 45 segons sobre una distància de 4.900 metres.

El lloc de la general i el temps invertit pels atletes que formaven la Selecció Balear masculina va ser el següent:

LLOC	ATLETA	CLUB	TEMPS
35	C.Rodríguez Fernández	C.A. Eivissa	16' 07''
74	J. Quintana Oliver	C.A. Llucm.	16' 47''
85	R. Fuster Cabrera	C.A. Palma	16' 58''
87	A. Mudarra Rosales	C.A. Colonya	17' 00''
98	P. Vallejo Navío	C.A. Colonya	17' 11''
111	D. Ordóñez Llopis	C.A. Colonya	17' 24''
132	A. López Grifol	C.A. Palma	18' 14''
--	J. Román Escribano J.	C.A. Palma	Retirat

Sobre un total de 187 atletes que prengueren la sortida, de les diferents comunitats autònomes, a més de Ceuta i Melilla.

C.F.

Tirada al Plat

J.Q.

El passat diumenge dia 22 de març va tenir lloc, a partir de les tres de l'horabaixa, una tirada al plat per a locals i veïns que, com és habitual, va tenir per escenari el camp de tir de Galdent, d'avora el restaurant del mateix nom.

Els més encertadors es varen repartir denou trofeus, algú de plata, donats per l'Ajuntament de Llucmajor, el qual, a través de la Comissió de Joventut i Esports, va col·laborar

amb la tirada així com altres entitats comercials.

Quant a la classificació general hem de dir que els quatre primers varen ser Manuel López, Jaume Márquez, Guillem Cortés i Josep Gómez.

També hi va haver, entre els primers, quatre guardons per als quatre primers tiradors locals que tengueren més punteria, i varen ser aquests:

- 1er. Serafi Miquel
- 2on. Joan Cifre
- 3er. Rafel Adrover

4at. Magí Vidal

MÉS PROVES

El passat diumenge dia 5 d'abril, també hi va haver més proves en el mateix escenari i amb quasi un idèn-

tic programa però esperam poder-vos l'oferir al proper número i facilitar-vos en la màxima informació perquè a l'hora d'escriure aquestes línies encara no teníem notícies de la prova.

Maria Clara

Boutique

c/ Impremta, n.º 1 - (Pas d'en Quint)
Tel: (9 71) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

Truc

Bartomeu Salvà i Llorenç Sampol, finalistes del V Gran Trofeu de les Balears de Truc

Els joves truquers, Bartomeu Salvà i Llorenç Sampol, de la Societat Esportiva Salon, es classificaren per disputar la fase final del V Gran Torneig de les Balears de Truc, patrocinat pel Consell Insular de Mallorca.

És la primera vegada en cinc anys d'història d'aquest campionat que uns truquers llucmajors arriben a disputar la fase final.

A la primera eliminatòria celebrada a Lluçmajor, concretament al Bar Salon, amb el sistema de lliguilla (tots contra tots), hi havia 2 grups de 9 parelles cada un, es classificaren els següents truquers: Pel Bar Salon, Rafel Perelló, Joan Rosselló, Fernando González i Llorenç Carbonell i per la Societat Esportiva Salon, Damià Gelabert, Mateu Piña, Bartomeu Salvà i Llorenç Sampol.

A la segona eliminatòria celebrada a Porreres, amb el sistema d'eliminatòria, concretament en el Bar La Sirena, entre truquers de Porreres, Felanitx, Sineu i Lluçmajor, els truquers llucmajors ocuparen les quatre primeres places d'a-

quest grup, adjudicant-se el trofeu de campions en Bartomeu Salvà i Llorenç Sampol, aconseguint d'aquesta manera la classificació per a la fase final.

A la fase final, celebrada en el Restaurant Brasília de Ca'n Pastilla, amb el sistema de lliguilla, entre les dotze parelles guanyado-

res del grup de la Zona, eliminatòria que pertanyien a Campanet (2), Sant Jordi, Alaró, Ca's Català, Lluçmajor, Palma (2), Cala Ratjada, Cala Llobars, Port d'Andratx i Ciutadella.

Els nostres representants llucmajors ocuparen la part mitjana-baixa de la classificació final, un bon lloc tenint en compte la jo-

ventut dels nostres truquers, els més joves de la fase final. Adjudicant-se 50.000 pessetes en efectiu i el corresponent trofeu.

Tot un èxit pels truquers llucmajors, a aquest V Gran Torneig de les Balears de Truc on hi prengueren part 1050 parelles, es a dir, 2.100 truquers.

Llorenç Mascaró

**SANEAMIENTO
CALEFACCION**

GABRIEL OLIVER

**INSTAL·LACIONS SANITÀRIES
CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR**

Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52
Taller: Mollà, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR

**EL SALO DE PERRUQUERIA
I BELLESA DE LES**

**GERMANES
PUIGSERVER**

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:

**De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19**

i els dissabtes de 9 a 19

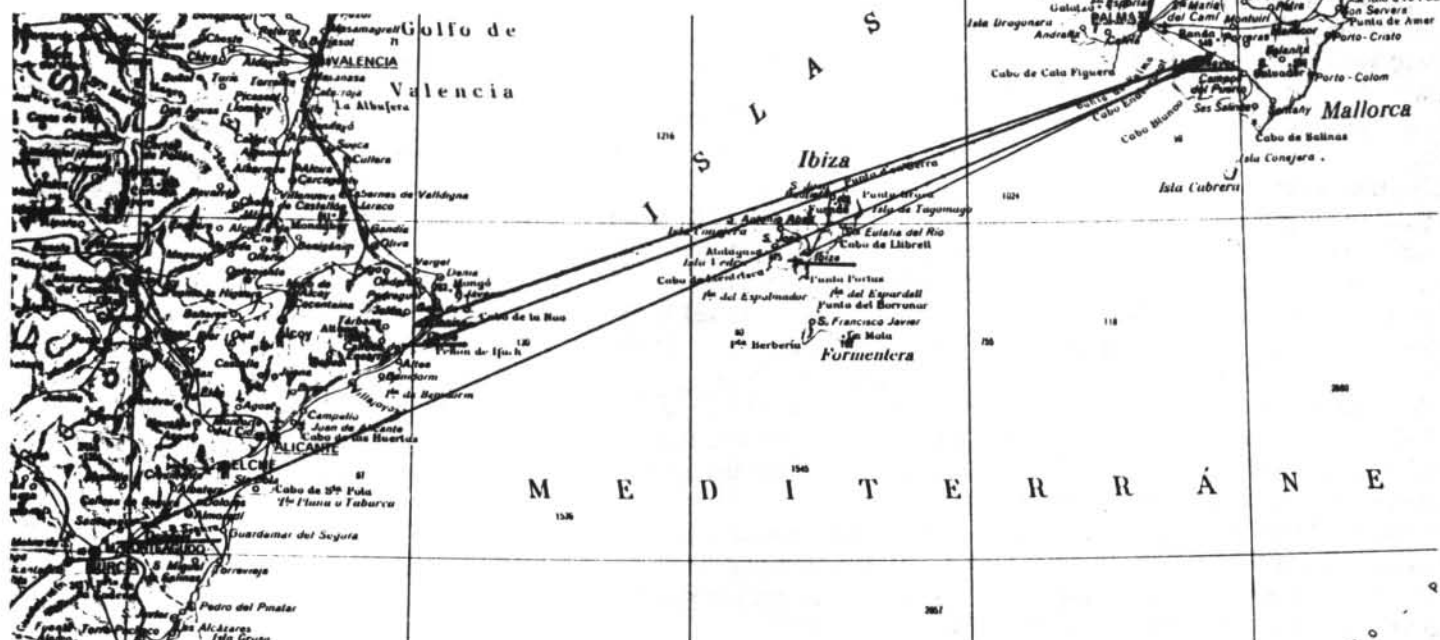
C/. Orient, 8

Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

LLUCMAJOR

Març de 1992

Notes Columbòfiles:

En aquest mes de març parlar de coloms és parlar de les amollades d'Eivissa, de la Península (Calp, Oriol i Benissa), de les amollades d'entrenament i la cria de coloms.

Les curses:

Des d'Eivissa s'han duit a terme tres amollades més, una de concurs i dues d'entrenament. La Classificació de la Cinquena Cursa des d'Eivissa va esser la següent:

5 Eivissa data: 07/03/92. Distància 141 Km. Grup: Lliure i viatjats. Grup Lliure: coloms engabiats 207.

Classificació:

Social	Velocitat
1)Joan Barceló.....	1.288 mxm
2)Antoni Oliver.....	1.267 mxm
3)Julià Montserrat.....	1.253 mxm

Designats	Velocitat
1)Julià Montserrat.....	1.253 mxm
2)Joan Jaume.....	1.244 mxm
3)Joan Barceló.....	1.227 mxm

Grup Viatjats: coloms engabiats 85.

Classificació:

Social	Velocitat
1)Bernat Bonet.....	1.325 mxm

2)Janer & Tomàs.....	1.307 mxm
3)Jeroni Tomàs.....	1.292 mxm

Designats	Velocitat
1)Bernat Bonet.....	1.325 mxm
2)Jeroni Tomàs.....	1.292 mxm
3)Germans Ballester.....	1.291 mxm

A les dues Eivisses d'entrenament es varen engabiars un total de 163 coloms.

Des de la Península s'han duit a terme tres amollades des dels següents punts: Calp (264Km.), Oriola (368Km.) i Benissa (260Km.).

Classificacions:

Lloc Calp: Vila situada a 18 quilòmetres a l'Est de Callosa d'En Sarrià; molt prop del penyal d'Ifac.

Classificació Social:

1)Llorenç Social amb el colom nº 60.561 del 91 cendrós mascle a una velocitat de 1.218 mxm.
2)Francisco Roig amb el colom nº 60.464 del 91 cendrós mascle a una velocitat de 1.216 mxm.
3)Joan Jaume amb el colom nº 60.283 del 91 cendrós mascle a una velocitat de 1.212 mxm.
4)Llorenç Socias amb el colom nº 85.507 del 90 ros femella a una velo-

citat de 1.206 mxm.

5)Joan A. Agullo amb el colom nº 71.209 del 89 pard mascle a una velocitat de 1.203 mxm.

Grup viatjats des de Calp (14/03/92): coloms engabiats 70, coloms enregistrats 52 per tant hi ha un 74% el primer dia.

Classificació Social:

1)Joaquín Janer amb el colom nº 277.337 del 90 cendrós femella a una velocitat de 1.203 mxm.
2)Antoni Oliver amb el colom nº 85.292 del 90 cendrós mascle a una velocitat de 1.196 mxm.
3)Antoni Oliver amb el colom nº 277.125 del 90 cendrós mascle a una velocitat de 1.194 mxm.
4)Bernat Bonet amb el colom nº 71.183 del 89 cendrós mascle a una velocitat de 1.186 mxm.
5)Julià Montserrat amb el colom nº 297.833 del 90 bronçetat femella a una velocitat de 1.159 mxm.

Lloc: Oriola: Ciutat de devers 40.000 habitants, situada en una pla-

nura regada pel riu Segura, entre les serres de Callosa i d'Oriola (part sud-oest del País Valencià), avui es de parla castellana (murcià).

Distància: 368 Km. Data 21 de març de 1992. Grup viatjats: engabiats 69 coloms enregistrats 23 coloms per tant hi ha un 30% el primer dia.

Classificació Social:

- 1)Joan A. Agullo amb el colom n° 71.201 del 89 mascle pard a una velocitat de 1.303 mxm.
- 2)Julià Montserrat amb el colom n° 85.462 del 90 mascle bronçetjat a una velocitat de 1.295 mxm.
- 3)Julià Montserrat amb el colom n° 71.474 del 89 mascle pard a una velocitat de 1.270 mxm.
- 4)Janer & Tomàs amb el colom n° 41.660 del 89 parda femella a una velocitat de 1.254 mxm.
- 5)Francisco Roig amb el colom n° 56.995 del 87 cendrós femella a una velocitat de 1.253 mxm.

Lloc: Benissa: Vila situada a 26 quilòmetres al Nordest de Callosa d'En Sarrià.

Distància 260 Km. Data 28 de març de 1992. Grup de coloms de 1991. Coloms engabiats 97 coloms, enregistrats 44, per tant hi ha un 45% de coloms el primer dia.

Classificació Social:

- 1)Francisco Roig amb el colom n° 60.500 del 91 cendrós mascle a una velocitat de 1.417 mxm.
- 2)Janer & Tomàs amb el colom n° 60.041 del 91 pard mascle a una velocitat de 1.402 mxm.
- 3)Julià Montserrat amb el colom n° 60.990 del 91 bronçetjat femella a una velocitat de 1.389 mxm.
- 4)Janer & Tomàs amb el colom n° 60.066 del 91 bronçetjat mascle a una velocitat de 1.358 mxm.
- 5)Joan Jaume amb el colom n° 60.272 del 91 pintat mascle a una velocitat de 1.349 mxm.

Aquesta ha estat la cursa més ràpida de totes, els coloms anaven a uns 85 quilòmetres per hora.

En les quatre amollades que duim fetes des de la Península s'han amollat 312 colom i el primer dia s'han

enregistrat 162 coloms, per tant hi ha un 52% de coloms, si aquests resultats els comparem als resultats de l'any passat en què en el mes de març es dugueren a terme quatre amollades de velocitat des de la Península:

Alcoi (02/03/91) 305 quilòmetres: 128 coloms engabiats, 46 enregistrats per tant un 32% el primer dia.

Alcoi (09/03/91) 120 coloms engabiats, 84 coloms enregistrats per tant un 70% el primer dia.

Alcoi (13/03/91) 131 coloms engabiats, 49 coloms enregistrats per tant un 37% el primer dia.

Alacant (29/03/91) 320 quilòmetres: 152 coloms engabiats, 40 enregistrats per tant un 26% el primer dia.

En total s'engabiaren 531 coloms que s'amollaren a la Península i s'enregistraren el primer dia 219 coloms per tant un 41%.

Per tant ens donan que aquest any el mes de març ha estat millor.

Classificació General del mes de març:

Classificació de Designats

Trofeu Fruites el Molí

	Punts
1)Janer & Tomàs.....	189
2)Bernat Bonet	181
3)Joan A. Agullo.....	178
4)Joan Barceló.....	172
5)Julià Montserrat.....	171

Classificació de Seguretat

Trofeu Ferreteria Maimó i Alumsa

	Punts
1)Joan Jaume.....	270
2)Julià Montserrat.....	262
3)Miquel Mulet.....	250
4)Miquel Munar.....	232
5)Bernat Bonet	216

Classificació Social

Indústries SEMAR S.A.

	Punts
1)Janer & Tomàs.....	173
2)Julià Montserrat.....	165
3)Joan A. Agullo.....	164
4)Francisco Roig.....	161
5)Bernat Bonet	153

Els Entrenaments:

Que tenen la finalitat de preparar els coloms per poder dur a terme les amollades de concursos, han deixat de fer-se a nivell col·lectiu, per ara cada colomista va fent les que creu necessàries amb la finalitat d'evitar que els coloms estiguin massa temps aturats al colomer. Aquestes amollades d'entrenament tenen dues modalitats: les amollades en grup i les individuals. Les primeres, les de grup, compleixen la finalitat d'evitar que els coloms estiguin massa temps sense exercitar el seu sentit de l'orientació i les individuals, d'un sol colom, estan pensades per potenciar a l'animal que ha d'anar a una amollada des de la Península ja que aquestes amollades de pocs quilòmetres li donen confiança, seguretat i fan créixer les seves possibilitats.

Però els entrenaments no només són amollades des d'uns quilòmetres lluny sino que també els vols en torn a colomer que tenen la finalitat de posar en òptimes condicions l'au per l'esforç que haurà de fer a l'hora de la cursa. Aquests vols es practiquen en dues modalitats: lliure i controlat. A la primera modalitat de vol, vol lliure, el colomòfil deixa el colomer obert tot el dia o bé unes hores per que els coloms puguin volar quan ells ho trobin i el temps que cada colom ho desitgi; en la segona modalitat, el colomista és qui ordena el vol de les seves aus i el temps que aquest ha de durar, normalment es fan dos vols diaris: un al matí i l'altra a l'horabaixa i el temps de durada es va progressivament allargant a la mesura que les curses es van duent a terme. Entre els colomistes existeixen opinions contradictòries entorn en aquestes modalitats de vol.

I per acabar direm que els berenars continuen fent-se cada dissabte matí al «Bar Pou» local social de la Columbòfila Lluçmajorera i tant el menjar fet per Na Carme com per Na Francisca fan xupar-se els dits i xerrar més de coloms.

Joan Jaume

Mes de Març

NAIXEMENTS

-Esperança Gelabert i Clar, filla d'Antoni i Catalina; nasqué el 9-3-92.

-Aitor García i Orozco, fill de Carles-Joaquim i Isabel; nasqué l'11-3-91.

-Xavier Astorga i Fernández, fill de Josep-Antoni i Maria-Isabel; nasqué el 10-3-92.

-Llorenç Vidal i Salvà, fill de Jaume i Joana-Aina; nasqué el 22-3-92.

ménez, es casaren el 5-3-92 al Jutjat de Pau.

-Guillem Rubí Güells i Catalana Garau Pou, es casaren el 15-2-92, a l'església de Sant Bonaventura (mes de febrer)

-Josep Balaguer Martorell i Mònica Ribalaiga Briones, es casaren el 14-8-91 a l'Església de Ntra. Sra. de Gràcia. (mes d'agost de 1991)

-Josep Pérez Cervera i Consuelo Abinareta Ferrer, es casaren el 12-3-92 al Jutjat de Pau.

DEFUNCIONS

-Gabriel Tomàs i Cardell, morí el 7-3-92 als 73 anys.

-Maria Capellà i Pou, morí el 7-3-92 als 78 anys.

-Miquel Servera i Timoner, morí el 14-3-92 als 80 anys.

-Maria Garcia i Valverde, morí el 16-3-92 als 77 anys.

-Jaume Ferretjans i Monserrat, morí el 18-3-92 als 76 anys.

-Catalina Coll i Busquets, morí el 18-3-92 als 81 anys.

-Maciana Puig i Fonts, morí el 19-3-92 als 83 anys.

-Francesc Vidal i Catany, morí el 20-3-92 als 63 anys.

-Rafel Sánchez i García, morí el 24-3-92 als 93 anys.

-Antoni Cardell i Roig, morí el 12-3-92 als 65 anys.

MATRIMONIS

-Thomas Fisher i Cristina Rojas Ji-

605

PEUGEOT

LA GRAN CREACIÓ

Tallers MARINA

Joan Ramon
PEUGEOT - TALBOT
Agent Oficial

C/. Marina, 104 - Tel. 66 05 21
Exposició i Venda: Ronda Migjorn, 80
LLUCMAJOR

P'es forat d'es moix

És de tots coneguda la dita «aquest és un ciutadà» amb la qual els pobles volem dir que una persona té pocs coneixements de l'entorn que a nosaltres ens és familiar: el poble, foravila, la natura... Al contrari, quan un ciutadà vol donar a entendre que una persona és poc coneixedora dels comportaments, usos i costums de Palma,

diu: «aquest és un pagès».

Allò que pensen els nostres ciutadans del nostre batle, no ho sabem, però els comentaris que aquests dies anaven de boca en boca pel nostre poble són que confondre l'alzina del molí d'en Monjo amb una sivina és cosa de ciutadans.

A T A M L Z G O T R F I E
 A R I C R O M A N I M S H
 Z B G E D T R K F D P A P
 L X N E X T I R R A C N R
 R O M F L K A C R L V H B
 S S C I I A P E T S E V K
 G T O R H Z G F B N O M L
 E S V P Z U T U O R F X E
 O C I H E P S T E P M O X
 S B K R X I K G N R O S T
 H I A R B O C E R A A D E

Sopa de lletres

7 plantes de sotabosc.

Solució del mes passat.

-Escarabat
 -Llagost
 -Grà
 -Moscard
 -Llimac
 -Mosca

Na Lluçia Mas sap més que ningú que el món no és mai un estany d'aigües translúcides. Ella ha après a escorcollar les ombres i a distingir les figures que transiten contínuament per les nostres foscos, per això quan ens hi perdem només ens queda la possibilitat de trobar una estrella, un indici cap a on caminar. Descobrirem que malgrat tot hi ha una mirada atenta i segura, un llum que parpelleja enmig d'una foscor esgarrifadora, i a poc a poc el vespre es farà clar; sorgeixen més estels. Na Lluçia riu. Na Lluçia és en el cel amb diamants.

III

El VW 'Golf', Coche del Año '92 en Europa

Rodríguez Hidalgo

PALMA.— El Volkswagen Golf ha sido elegido "Coche del Año '92 en Europa" por un prestigioso jurado formado por 59 informadores especializados, de otros tantos medios de 18 países europeos superando al Opel Astra, Citroën ZX, Audi 100, Peugeot 106, Mercedes Clase S y el español y "hermano" de empresa Seat Toledo, sus más directos rivales en esta lucha por conseguir el título más prestigioso que se otorga en todo el mundo y que este año 1992, por coincidir con la celebración de los Juegos Olímpicos en Barcelona y la Exposición Universal de Sevilla, se entregará el próximo mes de enero en una brillante velada, organizada por el "Grupo Editorial Luise" en la capital del Guadalquivir. Será la primera vez que este prestigioso premio se entrega en nuestro país y a la fiesta acudirán mas de un millar de personas, entre directivos de la industria automovilística del mundo y medios de información. Este año eran 17

los candidatos al título de Car of the Year eran estos 17 modelos: Audi 100, BMW Serie 3, Citroën ZX, Honda Civic, Honda Legend, Hyundai Landra, Mazda 121, Mazda MX3, Mercedes Clase S, Mitsubishi Sigma, Nissan Sunny/100 NX, Opel Astra/Vauxhall, Peugeot 106, Seat Toledo, Toyota Camry, Volkswagen Golf y Volvo 850 GLT. De estos sólo dos se producen en España, el Citroën ZX, en la factoría de Vigo y el Toledo en la de Seat en Barcelona. La elección del nuevo Golf, presentado a la prensa internacional el pasado mes de agosto en Baviera (Ver DM de 7 de Septiembre), llega como un reconocimiento al modelo más vendido en Europa, con 11 millones de unidades producidas, y en su tercera generación ya que este modelo diseñado por el norteamericano Bob Lutz para la marca alemana comenzó a producirse en la factoría de Wolfsburg en el año 1965, como sucesor del mítico Escarabajo, diseñado en 1937 y producido a partir de 1955.

El Volkswagen 'Golf' después de cincuenta años y tres generaciones consiguió ser el "mejor". El jurado de 59 periodistas especializados de 18 países le eligieron "Coche del Año '92".

SEAT

Cra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.A.**

**Venda i assistència
tècnica dels productes:**

BOSCH
Automòbil

BOSCH
Eines

BLAUPUNKT

Calentadors
JUNKERS

**AUTO-ELECTRIC
Barcelona**

Ronda de Ponent s/n. - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

El mismo concepto de seguridad que nuestras sierras profesionales con, entre otras cosas, un freno de cadena que hace que el trabajo sea más seguro.

La misma ergonomía y el mismo diseño que nuestras sierras profesionales con, por ejemplo, un sistema amortiguador de vibraciones que no fatiga el cuerpo y le ahorra esfuerzos.

Arranque fácil gracias al automatismo de arranque.

El Air Injection que hace que no tenga que limpiar el filtro de aire tan a menudo y que aumenta la vida de servicio de la sierra.

Husqvarna
BOSQUE & JARDIN

**PROFESSIONAL COM A MOTOSERRA
AL PREU DE BRICOLAGE
39.890.-**